

**Затверджено
Наказ Національної школи
суддів України
09.07.2020 № 32**

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОБОТУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКОЛИ СУДДІВ УКРАЇНИ ЗА I ПІВРІЧЧЯ 2020 РОКУ

Київ – 2020

ВСТУП: ВИЗНАЧЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ПРІОРИТЕТНИХ ЗАВДАНЬ

У I півріччі 2020 року Національна школа суддів України (далі також – НШСУ, Школа) продовжила реалізовувати основні завдання щодо підтримання та підвищення кваліфікації суддів та працівників апаратів судів у т. ч. у режимі карантину у зв'язку з оголошеною у світі пандемією.

Відтак йдеться про оцінку та висновки з актуальних питань підготовки суддівського корпусу, узагальнення тенденцій. Так, продовжено роботу щодо спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, зокрема, триває розробка 12 тренінгів і 2 семінарів–практикумів, доданих до Програми спеціальної підготовки. Цьому процесу передував підготовчий період, завдяки якому НШСУ створила та успішно реалізувала стандартизовану інноваційну програму початкової підготовки майбутніх суддів, що формувалась з урахуванням кращого світового досвіду та відбувалася у формі практичних занять із використанням інтерактивних методів навчання відповідно до вимог і рекомендацій Ради Європи та її інституційних органів.

Національна школа суддів України в умовах, що склались реалізовує можливості дистанційної підготовки, проведення онлайн занять, організації вебінарів, тощо. Зокрема, для формування підходів щодо оволодіння необхідними знаннями, уміннями та навичками у процесі здійснення наставництва (коучинга) під час проходження кандидатами на посаду судді стажування в місцевих загальних судах, розвитку комунікаційних навичок і підвищення викладацької майстерності розроблено новий тренінг для суддів–наставників (коучів): “Передача суддівського досвіду: методологія та практика”. Участь у першому та другому онлайн вебінарі для суддів–наставників, який проведено у співпраці з Проектом ЄС “ПРАВО–JUSTICE”, брали 47 суддів місцевих судів усіх юрисдикцій.

У звітному періоді активно працювали групи розробників над створенням навчально–методичних матеріалів нових дистанційних тренінгів і семінарів–практикумів, зокрема, в умовах карантину. Так, для розробки двох нових тренінгів III блоку проекту Програми “Відповідальність за порушення господарських зобов'язань” та “Підготовче провадження у господарському судочинстві” проведено вісім онлайн засідань груп розробників, під час яких напрацьовано 9 міні–лекцій з використанням інноваційних технологій та інтерактивних методів.

З початку року Національна школа суддів України розпочала активну підготовку співробітників Служби судової охорони, відповідно до Плану підготовки співробітників ССО, погодженого з Головою Служби та затвердженого ректором 20 січня 2020 року. Так, за 6 місяців проведено 21 заняття: 2 круглих столи, 10 семінарів і 3 семінари–практикуми (з них 8 у режимі вебінару) та підготовлено 6 дистанційних відеозанять, які співробітники Служби судової охорони активно використовують для підвищення рівня своєї кваліфікації.

У I півріччі 2020 року НШСУ продовжила опікуватися питаннями модернізації підготовки висококваліфікованих суддівських кадрів. Цей процес за змістом був спрямований на забезпечення принципу верховенства права під час здійснення правосуддя, своєчасне реагування на зміни в законодавстві, зокрема процесуальному, практиці національних судів та Європейського суду з прав людини. За формою він був направлений на досягнення безперервності в підготовці, а також якнайширше застосування інтерактивних методів у навчанні, максимальне врахування освітніх прагнень суддівського корпусу. Так, у першій половині 2020 року було проведено 47 спеціалізованих тренінгів, які в межах підготовки є обов'язковими для суддів місцевих та апеляційних судів усіх юрисдикцій. З 16 березня по 31 липня 2020 року в період тимчасового обмеження роботи у зв'язку з карантинними заходами деякі з них проводилися в онлайн режимі та за дистанційною формою.

Усього в I півріччі 2020 року за рахунок коштів Державного бюджету України та коштів міжнародних організацій було проведено 83 заходи із підготовки та періодичного навчання суддів. Таким чином, різними формами підготовки було охоплено 2401 суддю.

У програмах підготовки, в тому числі дистанційної, всіх категорій суддів значне місце було відведено вивченню питань антикорупційного законодавства, суддівської етики та дисциплінарної відповідальності, виявленню актуальних питань у застосуванні практики Європейського суду з прав людини під час здійснення судочинства. Водночас Школа розширює можливості суддів і працівників апаратів судів при виборі тематики підготовки та періодичного навчання, зокрема дистанційного, за їх інтересами.

Школа й надалі спрямовує зусилля на посилення свого викладацького складу, суттєве оновлення навчального інструментарію, запровадження інноваційних форм навчання. Поруч із тренінгами велику увагу приділено якості підготовки лекцій і семінарів-практикумів у контексті збільшення їх інтерактивності та наочності. Регулярно оновлюється відеоряд навчального матеріалу.

Упродовж першого півріччя 2020 року розпочато роботу над узагальненням кращих практичних завдань тренінгів з вивчення Конвенції та практики ЄСПЛ для підготовки видання "Використання інтерактивних методів при викладанні практики ЄСПЛ".

Протягом звітнього періоду забезпечено видання 2 номерів та завершується робота над ще 2 номерами загальнодержавного науково-практичного та науково-методичного юридичного журналу "Слово Національної школи суддів України".

У НШСУ продовжують активно розвиватися дистанційні форми навчання, упроваджуються нові електронні курси, розширюється й аудиторія споживачів цих послуг. Наразі вивчається питання щодо надання можливості суддям і працівникам судів факультативно вдосконалювати знання та навички з іноземної мови.

Серед пріоритетних напрямів роботи НШСУ було науково-методичне забезпечення діяльності Вищої ради правосуддя, яка пов'язана із кваліфікаційним оцінюванням і добором кандидатів на посади членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, створення відповідної тестологічної бази.

I. СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ СУДДІ

Сьогодні є очевидним, що суддівська освіта відіграє важливу роль у забезпеченні неупередженого та справедливого правосуддя, заснованого на цінностях захисту прав людини та основоположних свобод. Це особливо актуально для нашої країни, яка перебуває у процесі трансформації всіх сфер суспільної діяльності. Роль правосуддя в цьому, як і суддівської освіти, є непересічною. Єдиним закладом суддівської освіти у країні є Національна школа суддів України, одним із основних завдань якої залишається підготовка висококваліфікованих кадрів для системи правосуддя, як запорука підвищення якості здійснення правосуддя. Важливим напрямком діяльності Школи відповідно до статті 105 Закону України “Про судоустрій і статус суддів” (далі – Закон) є здійснення спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді (далі також – спеціальна підготовка).

У звітному періоді НШСУ здійснювала заходи спрямовані на проведення майбутньої **спеціальної підготовки**. Відповідно до Плану заходів щодо оптимізації та удосконалення проведення спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді узагальнено пропозиції до проєкту наступної програми спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді та підготовлено проєкти програми спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді (далі також – проєкт Програми) та навчального плану спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді на 12 місяців.

З метою забезпечення координації підготовки навчально–методичних матеріалів для спеціальної підготовки наказом Національної школи суддів України від 24.02.2020 № 1-сп визначено координаторів блоків Програми:

блоку I “Основи організації суду та діяльності судді” – Короткову Ольгу Сергіївну, викладача відділу підготовки викладачів (тренерів);

блоку II “Цивільне судочинство” – Гуцал Лілію Вікторівну, викладача–наукового консультанта відділу підготовки викладачів (тренерів);

блоку III “Господарське судочинство” – Потильчака Олександра Івановича, викладача–координатора відділу підготовки викладачів (тренерів);

блоку IV “Кримінальне судочинство та судочинство у справах про адміністративні правопорушення” – Коротких Олександра Антоновича, заступника начальника відділу підготовки викладачів (тренерів);

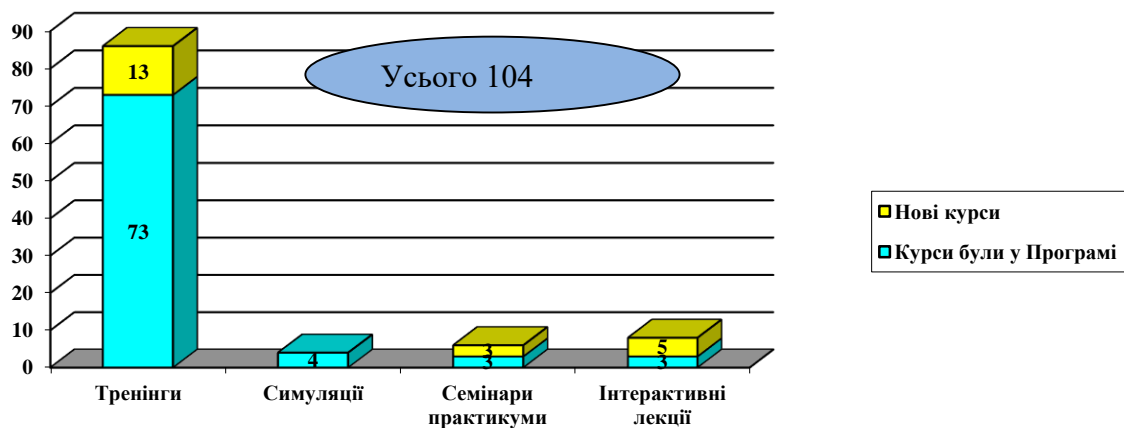
блоку V “Адміністративне судочинство” – Терлецького Олександра Олександровича, викладача–наукового консультанта відділу підготовки викладачів (тренерів);

блоку VI “Суддівські компетенції” – Гашицького Олександра Васильовича, начальника відділу спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді.

Логістичний супровід заходів щодо підготовки навчально–методичних матеріалів для спеціальної підготовки здійснюють працівники відділу спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, визначені кураторами відповідних блоків Програми.

Задля належної підготовки до здійснення спеціальної підготовки проаналізовано стан упровадження нових і вдосконалення існуючих курсів, доцільність включення їх до проекту Програми спецпідготовки.

СКЛАДОВІ ТЕОРЕТИЧНО-ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ПРОЄКТУ ПРОГРАМИ

До проекту Програми включено 104 курси:

86 тренінгів, з них нових – 13;

4 симуляції судового засідання;

6 семінарів практикумів, з них нових – 3;

8 інтерактивних лекцій, круглих столів, з них нових – 5.

Для здійснення спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді за проектом Програми готовими є 72 курси (з них 7 нових) та завершується розробка 2 нових тренінгів, що складає 71% загальної кількості курсів спеціальної підготовки.

Активно працювали групи розробників над створенням навчально–методичних матеріалів нових тренінгів і семінарів практикумів, зокрема, в умовах карантину.

Так для розробки навчально–методичних матеріалів двох нових тренінгів III блоку проєкту Програми “Відповідальність за порушення господарських зобов’язань” та “Підготовче провадження у господарському судочинстві” керівником груп Потильчаком О. І. проведено вісім онлайн засідань груп розробників.

Куратором III блоку Програми організовано та забезпечено логістичний супровід зазначених засідань груп розробників, під час яких напрацьовано 9 міні–лекцій з використанням презентації Power Point до них, інтерактивні практичні завдання у форматі симуляцій, кейс–завдань і дискусій у малих групах, відеоролик, додаткові матеріали з відповідною судовою практикою, підготовлені для самостійного опрацювання слухачами спеціальної підготовки, а також тестові завдання для поточного оцінювання майбутніх суддів.

**Онлайн засідання з розробки тренінгу
“Відповідальність за порушення господарських зобов’язань”**

**Онлайн засідання з розробки тренінгу
“Підготовче провадження у господарському судочинстві”**

The screenshot shows a Zoom meeting with a grid of participants. In the foreground, a presentation slide is visible. The slide has a blue header with the text "Завдання підготовчого провадження". Below the header, there is a central box with the text "Пред'явлення зустрічного позову". Two red arrows point downwards from this box to two separate blue boxes. The left box contains the text: "У строк подання відзиву. Об'єднуються судом в одне провадження з первісним позовом". The right box contains the text: "Зустрічний позов має бути взаємопов'язаний первісним, а спільний їх розгляд доцільним". To the left of the slide, there is a list of points in Ukrainian, including: "20) звернути увагу сторін на можливість укладення мирової угоди...", "21) роз'яснити можливість врегулювання спору...", "22) попередити сторони про обов'язок повідомити суд...", and "23) якщо позивач без поважних причин не подав витребувані судом документи...".

Триває розробка 12 тренінгів і 2 семінарів–практикумів, доданих до Програми спеціальної підготовки.

Національна школа суддів України успішно реалізовує можливості дистанційної підготовки, проведення онлайн занять, організації вебінарів, тощо.

Для формування підходів щодо оволодіння необхідними знаннями, уміннями та навичками у процесі здійснення наставництва (коучинга) під час проходження кандидатами на посаду судді стажування в місцевих загальних судах, розвитку комунікаційних навичок і підвищення викладацької майстерності розроблено новий тренінг для суддів-наставників (коучів): **“Передача суддівського досвіду: методологія та практика”**.

Участь у першому та другому онлайн вебінарі для суддів–наставників, який проведено у співпраці з Проєктом ЄС “ПРАВО–JUSTICE”, брали 47 суддів місцевих судів усіх юрисдикцій, які вже мають практичний досвід наставництва. Голосуванням у ході зворотного зв'язку всі учасники та учасниці вебінару підтвердили його корисність, інтерактивність і безпосередність.

Сьогодні зазначений тренінг проводиться в режимі вебінару для всіх регіонів України з урахуванням досвіду, отриманого в ході першого вебінару.

Протягом дистанційного спілкування було обговорено нові елементи онлайн заняття, розроблені учасниками групи розробників вебінару, узгоджено їх включення у процес проведення та обговорення в ході вебінару. Особлива увага приділена розширенню впровадження способів активізації залучення слухачів і слухачок до інтерактивної роботи впродовж заняття.

Готується посібник для суддів–наставників (коучів).

Підготовлено **тренінги “Правила створення, оцінювання та шкалювання тестових матеріалів”** для розробників тестів і модельних справ для спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді з цивільного, адміністративного, господарського, кримінального судочинства, терміни проведення яких перенесено у зв’язку із карантинном.

З метою визначення рівня якості спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді (далі – кандидатів) та рівня результативності використання кандидатами знань, умінь та навичок, отриманих під час проходження спеціальної підготовки проведено моніторинг результатів кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки.

Процедуру та механізм проведення моніторингу результатів кваліфікаційного іспиту та професійної діяльності судді (далі – моніторинг) визначено Порядком здійснення моніторингу результатів кваліфікаційного іспиту та професійної діяльності судді, затвердженим наказом Національної школи суддів України від 01.04.2020 за № 20.

Помічники суддів – перші випускники

У період з 26 березня до 23 червня 2018 року спеціальну підготовку в Національній школі суддів України успішно пройшли 285 кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки та відповідно отримали свідоцтва про проходження спеціальної підготовки.

За результатами проведеного моніторингу підготовлено відповідне **узагальнення яке містить:**

порівняння результатів спеціальної підготовки та результатів кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді;

загальні тенденції, що прослідковуються за результатами проведеного моніторингу;

висновки щодо оцінки отриманих результатів;

пропозиції щодо використання підготовлених висновків за результатами моніторингу.

Основним висновком за результатами проведеного узагальнення є те, що програма спеціальної підготовки, форми та методи проведення занять загалом дали позитивний результат при складанні кваліфікаційного іспиту кандидатами на посаду судді.

II. ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ СЛУЖБИ СУДОВОЇ ОХОРОНИ

У 2020 році Національна школа суддів України розпочала активну підготовку співробітників Служби судової охорони, відповідно до Плану

підготовки співробітників Служби судової охорони, погодженого з Головою Служби, який **20 січня 2020 року** затверджений ректором.

Підготовка відбувається згідно з Порядком підготовки співробітників Служби судової охорони, погодженим з Головою Служби, який **28 лютого 2020 року** затверджений ректором.

Заняття проводяться в усіх регіональних відділеннях Національної школи суддів України як для співробітників Служби судової охорони, так і спільні заняття керівників структурних підрозділів цієї Служби із суддями та працівниками апаратів судів (у заняттях уже взяли участь **318** співробітників ССО).

За 6 місяців 2020 року проведено **21 заняття:**

2 круглих столи, **10** семінарів і **3** семінари–практикуми (з них **8** у режимі вебінару) та підготовлено **6** дистанційних відеозанять, які співробітники Служби судової охорони активно використовують для підвищення рівня своєї кваліфікації.

Для занять, що проводяться у режимі відеоконференцзв'язку особливо актуальним і важливим джерелом інформації для Національної школи суддів України є анонімне анкетування за п'ятибальною шкалою, де 5 балів є найвищою оцінкою, а 1 бал – найнижчою.

За результатами аналізу анкет отримано інформацію про ефективність обраних методів проведення занять, ступінь задоволеності його учасників процесом і результатами роботи протягом заняття, а також ступінь досягнення поставленої мети.

Аналіз анкет зворотного зв'язку

Для занять, що проводяться у режимі відеоконференцзв'язку особливо актуальним і важливим джерелом інформації для Національної школи суддів України є анонімне анкетування за п'ятибальною шкалою, де 5 балів є найвищою оцінкою, а 1 бал – найнижчою.

За результатами аналізу анкет отримується інформація про ефективність обраних методів проведення круглого столу, ступінь задоволеності його учасників процесом і результатами роботи протягом заняття, а також ступінь досягнення поставленої мети.

Ваша думка важлива!

Я був/була задоволений/задоволена тривалістю круглого столу

85%

Я б рекомендував/рекомендувала такий круглий стіл своїм колегам

94%

III. ПІДГОТОВКА СУДДІВ ДЛЯ ПІДТРИМАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, ПЕРІОДИЧНЕ НАВЧАННЯ СУДДІВ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХНЬОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

У 1 півріччі 2020 року Національна школа суддів України свою діяльність спрямовувала на модернізацію підготовки висококваліфікованих суддівських кадрів, яка має набути безперервного характеру, зі своєчасним реагуванням на зміни в законодавстві, практиці національних судів та Європейського суду з прав людини.

Підготовка та періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня кваліфікації в Національній школі суддів України здійснюється відповідно до календарного плану підготовки суддів для підтримання кваліфікації, стандартизованих програм і програм підготовки відповідних категорій суддів, які формуються згідно з Положенням про підготовку та періодичне навчання суддів.

Тематика підготовки у 1 півріччі 2020 року формувалась із урахуванням потреб суддів на підставі стандартизованих програм підготовки всіх категорій слухачів, кожна з яких передбачала проведення тренінгів за окремими темами та відповідне оцінювання суддів за їх результатами.

У програмах підготовки всіх категорій суддів значне місце було відведено вивченню питань антикорупційного законодавства, суддівської етики та дисциплінарної відповідальності. Особлива увага зверталась на використання практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя.

Так, у 1 півріччі 2020 року було проведено 47 спеціалізованих тренінгів, які в межах підготовки є обов'язковими для суддів місцевих та апеляційних судів усіх юрисдикцій. З 16 березня по 31 липня 2020 року в період тимчасового обмеження роботи у зв'язку з карантинними заходами деякі з них проводилися в онлайн режимі та за дистанційною формою.

Зокрема, проводились тренінги на теми:

- “Актуальні питання сімейного права”;
- “Актуальні питання написання судових рішень у світлі новел процесуального законодавства в адміністративному судочинстві”;
- “Актуальні питання написання судових рішень у світлі новел процесуального законодавства в господарському судочинстві”;
- “Актуальні питання щодо арешту майна в діяльності слідчого судді”;
- “Вирішення спорів, що виникають із договорів страхування”;
- “Врегулювання спорів за участю судді в господарському судочинстві”;
- “Врегулювання спорів за участю судді у цивільному судочинстві”;
- “Деякі питання, що виникають при розгляді справ із кредитних правовідносин”;

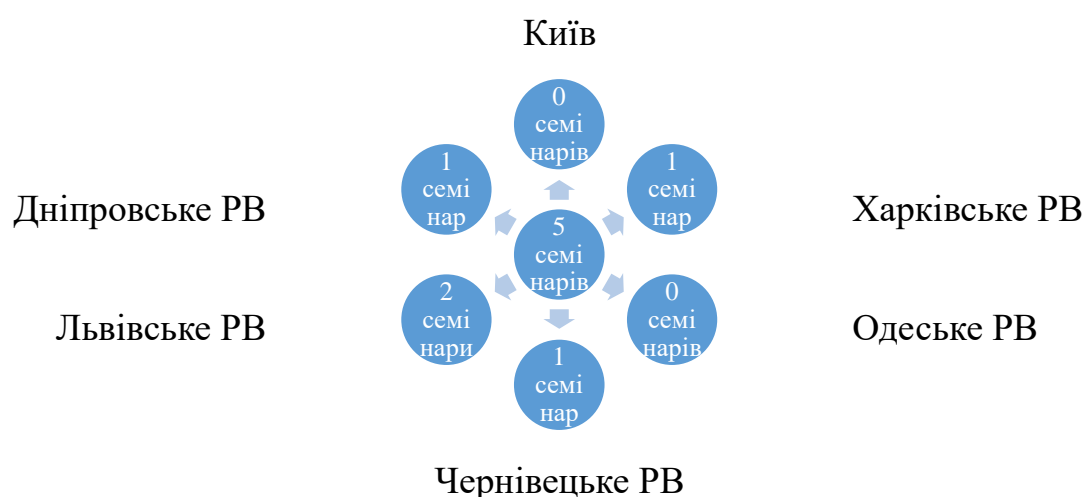
- “Докази та доказування у кримінальному провадженні”;
- “Застосування електронних доказів під час розгляду справ, пов’язаних з корупцією”;
- “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя”;
- “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практика Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні місцевими загальними судами України”;
- “Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в адміністративному судочинстві”;
- “Кримінально-правовий захист професійної діяльності журналістів”;
- “Мова судово-процесуальної сфери”;
- “Особливості провадження у справах щодо охорони довкілля”;
- “Особливості розгляду корпоративних спорів”;
- “Особливості розгляду спорів про визнання правочинів недійсними”;
- “Особливості розгляду судових спорів, предметом яких є оскарження рішень регулятора про виведення банків з ринку”;
- “Призначення покарання у кримінальних справах”;
- “Проблеми ефективного судового захисту в адміністративному судочинстві”;
- “Психологічні особливості ефективного спілкування та вирішення конфліктів у професійній діяльності суддів”;
- “Суддівська етика. Добросесність”;
- “Судова практика в кримінальних провадженнях за фактами корупції, при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій”, а також апробації тренінгів:
- “Вирішення спорів, що виникають із договорів страхування”;
- “Основи саморегуляції та її роль в адаптації до суддівської діяльності”.

У 1 півріччі 2020 року проведено семінар у відкритому режимі через вебсайт Національної школи суддів України на тему: “Новели антикорупційного законодавства з питань електронного декларування”, в яких взяли участь всі бажаючі судді з усіх регіонів України.

Для забезпечення інтерактивних та дистанційних форм навчання Національна школа суддів України використовує Інтернет, сучасні персональні комп’ютери (ноутбуки), фліпчарти, відеокамери, мультимедійні проектори, екрани, електронні системи клікерів, інтерактивні дошки та інші допоміжні засоби.

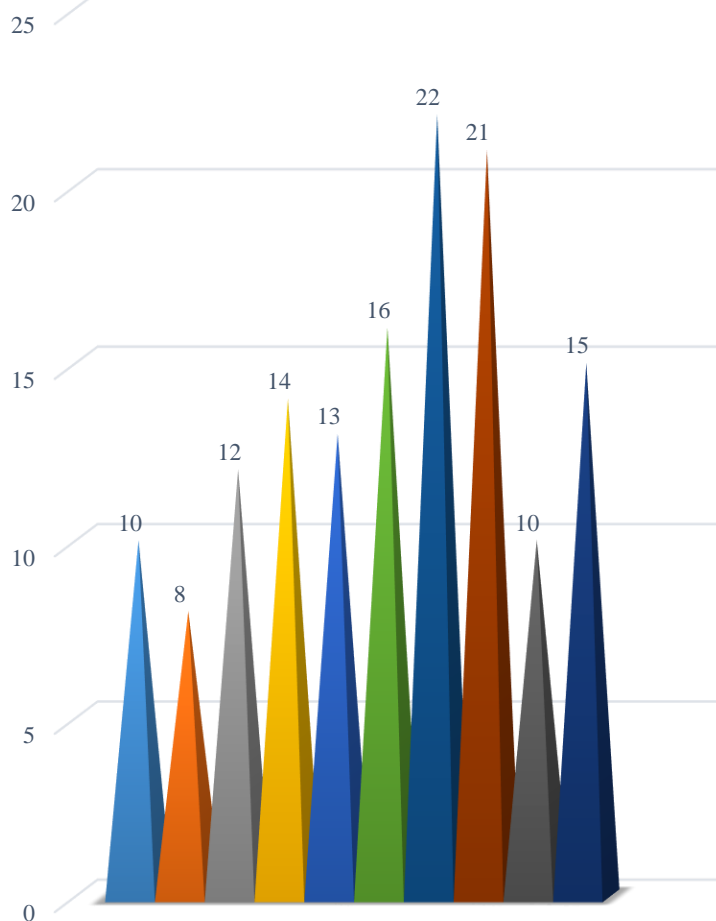
З 16 березня по 31 липня 2020 року в період тимчасового обмеження роботи у зв'язку з карантинними заходами навчання суддів проводилося в онлайн режимі та за дистанційною формою.

У 1 півріччі 2020 року в рамках періодичного навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації Національна школа суддів України проводила щоквартальні загальноукраїнські одноденні тематичні семінари. Усі судді місцевих і апеляційних судів, які бажали взяти участь у цих семінарах, реєструвались на вебсайті НШСУ за відповідною темою, після чого незалежно від принципу територіального закріплення формувались групи слухачів. Усього було проведено 5 таких семінарів.

Національна школа судів України активно впроваджує дистанційну форму навчання для періодичного навчання суддів. У 1 півріччі 2020 року проведено дистанційні курси для суддів: “Суддівська етика”, “Управління залом судового засідання”, “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини для суддів адміністративних судів”, “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Досудове розслідування”, “Управління часом у суддівській діяльності”, “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в цивільному судочинстві”, “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Судовий розгляд”, “Охорона довкілля та права людини”, “Особливості розгляду корпоративних спорів”.

Дистанційні курси для суддів (кількість суддів, які отримали сертифікати НШСУ)

1 півріччя 2020 року

- ▲ Суддівська етика. Доброчесність
- ▲ Управління залом судового засідання
- ▲ Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини для суддів адміністративних судів
- ▲ Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Досудове розслідування
- ▲ Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в цивільному судочинстві

- ▲ Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Судовий розгляд
- ▲ Управління часом у суддівській діяльності
- ▲ Особливості розгляду корпоративних спорів
- ▲ Охорона довкілля та права людини
- ▲ Трудові відносини в світлі Європейської Конвенції з прав людини та основоположних свобод
- ▲ Захист прав людини в умовах збройного конфлікту в Україні (кримський аспект)

Дистанційні курси для суддів (1 півріччя 2020 р.р.)

Назва курсу	Пройшли курси	
	2020	
▲ Суддівська етика. Доброчесність	10	
▲ Управління залом судового засідання	8	
▲ Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини для суддів адміністративних судів	12	
▲ Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Досудове розслідування	14	
▲ Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в цивільному судочинстві	13	
▲ Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Судовий розгляд	16	
▲ Управління часом у суддівській діяльності	22	

▲ <i>Охорона довкілля та права людини</i>	10
▲ <i>Особливості розгляду корпоративних спорів</i>	21
▲ <i>Захист прав людини в умовах збройного конфлікту в Україні (кримський аспект) (Українська Гельсінська спілка з прав людини)</i>	15
▲ <i>Трудові відносини в світлі Європейської Конвенції з прав людини та основоположних свобод</i>	
Усього	141

Усього в 1 півріччі 2020 року за рахунок коштів Державного бюджету України та коштів міжнародних організацій було проведено 83 заходи із підготовки та періодичного навчання суддів, на яких пройшли підготовку:

- для підтримання кваліфікації 771 суддя, у тому числі обраних на адміністративні посади;
- періодичне навчання з метою підвищення рівня кваліфікації 1627 суддів.

У 1 півріччі 2020 року відповідно до вимог Закону та Положення про проведення курсів навчання для підвищення кваліфікації суддів, які тимчасово відсторонені від здійснення правосуддя, НШСУ здійснювала перепідготовку 3 суддів, які тимчасово відсторонені від здійснення правосуддя Вищою радою правосуддя в порядку дисциплінарного стягнення.

Курси проводилися з метою підвищення рівня кваліфікації суддів зазначеної категорії, поглиблення їхніх знань у певній галузі права (з урахуванням висновків дисциплінарного та кваліфікаційного органів), а також набуття практичних умінь і навичок, необхідних для суддівської діяльності.

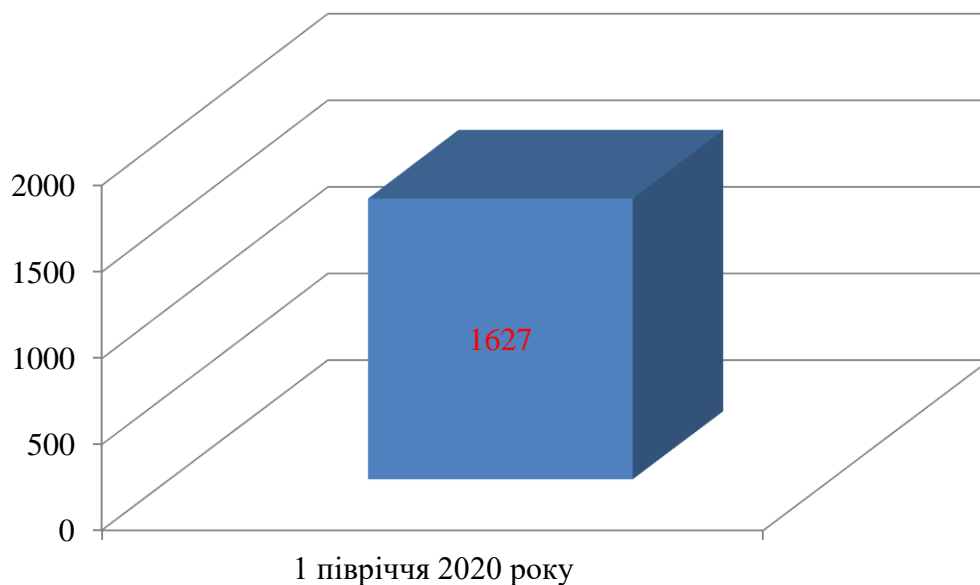
Усі судді проходили зазначені курси під керівництвом куратора згідно з індивідуальними програмами, які формувалися для кожного судді окремо та включали теоретично–практичні навчальні заходи, проходження фахово–освітньої практики в суді, написання реферату та самостійної роботи. Звіти про проходження курсу направлялися до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – ВККСУ).

Таким чином, усього різними формами підготовки було охоплено **2401 суддя** (додаток 1).

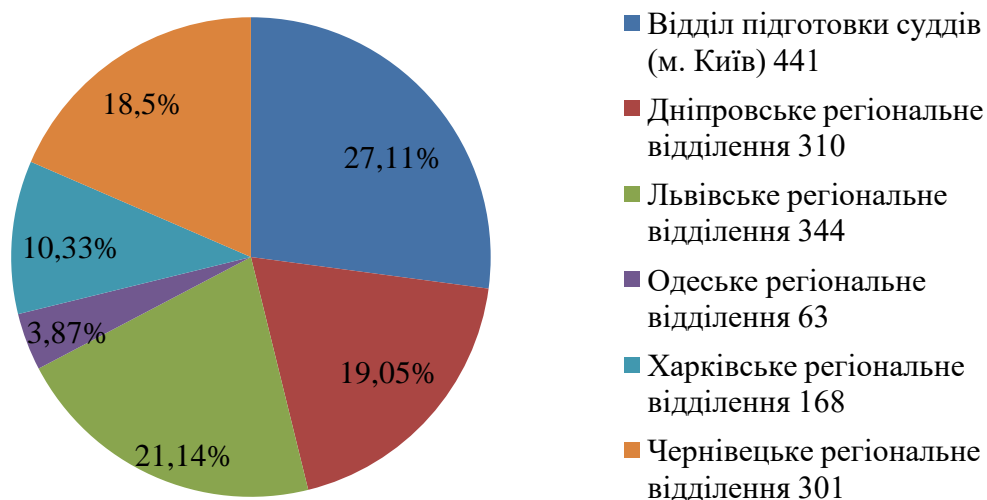
Діяльність Національної школи суддів України щодо освіти суддів у 2020 році характеризується статистичними даними, що наведені у вигляді діаграм.

Періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації

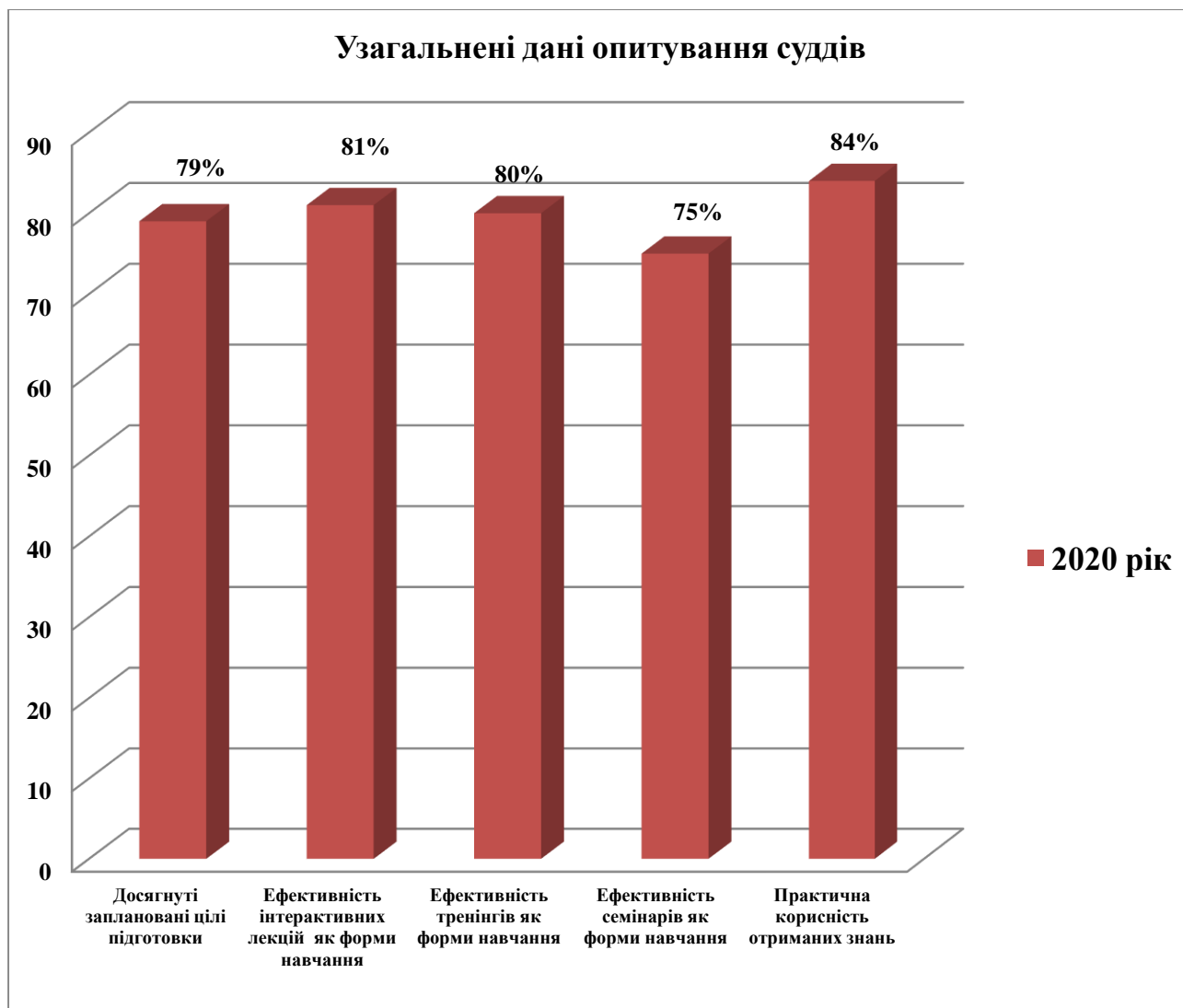

Участь структурних підрозділів НШСУ в періодичному навчанні суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації у 1 півріччі 2020 року

За результатами підготовки проводилося анкетування слухачів для налагодження зворотного зв'язку та покращення процесу підготовки.

Узагальнення даних опитування суддів засвідчило, що:

Відповідно до Закону та з метою забезпечення єдиного порядку обліку суддів у 2016 році **створений та ведеться Реєстр суддів** (електронна база даних), які з 2012 по 2020 рік пройшли підготовку та періодичне навчання в Національній школі суддів України.

Кількість суддів, які пройшли підготовку та періодичне навчання зменшилася з причин зміни норми законодавства щодо підготовки суддів - суддя проходить підготовку для підтримання кваліфікації не рідше одного разу на три роки та періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації з урахуванням індивідуальних потреб, скоротився чисельний склад суддів у зв'язку з виходом у відставку, звільненням за власним бажанням.

З 16 березня по 31 липня 2020 року в період тимчасового обмеження роботи в зв'язку з карантинними заходами навчання суддів проводилися в онлайн режимі та за дистанційною формою, тому кількість суддів, які пройшли підготовку та періодичне навчання значно зменшилася.

Для реалізації поставлених завдань Національна школа суддів України широко залучає інтелектуальні та фінансові можливості міжнародних проєктів, громадських організацій та фондів, що в свою чергу сприяє плідній співпраці з метою не лише поглибленого вивчення судьями національного законодавства, а й збагачення позитивним досвідом інших країн у галузі застосування права.

Національна школа суддів України проводить навчання з актуальних питань судочинства, більшість з них організовується за тематикою, що пропонується під час занять, опитувань, а також із урахуванням нового законодавства. Терміни, тематика та наповнюваність слухацьких груп узгоджується з судами та міжнародними проєктами.

ІV. ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ АПАРАТІВ СУДІВ ТА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХНЬОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

До законодавчо визначених завдань Національної школи суддів України віднесена підготовка працівників апаратів судів та підвищення рівня їхньої кваліфікації. Така підготовка здійснюється відповідно до порядку, програм і Графіка підготовки працівників апаратів судів та підвищення рівня їхньої кваліфікації на 2020 рік, Графіка дистанційного навчання працівників апаратів судів на 2020 рік.

Освітній процес працівників апаратів судів поділено на стаціонарну підготовку тривалістю 3–5 днів, одноденні (дводенні) тематичні семінари, семінари-практикуми, тренінги, дистанційне та онлайн навчання.

Відділом підготовки працівників апаратів судів протягом звітнього періоду проведено **81** навчальний захід, регіональними відділеннями НШСУ – **60** відповідно, а всього по НШСУ – **142** навчальних заходів, зокрема, стаціонарних підготовок – **19**; одноденних (дводенних) семінарів – **15**, семінарів-практикумів – **7**, тренінгів – **5** (з них у межах стаціонарної підготовки – **3**), дистанційних навчань, які були поділені на дистанційні класичні навчання (курси) – **66**, онлайн підготовки – **19** та онлайн семінари – **11**.

Значне збільшення показника дистанційних навчань обумовлено тим, що в Україні був запроваджений стан надзвичайної ситуації і з 12 березня 2020 року весь навчальний процес перейшов на дистанційну форму навчання, що тривала до кінця звітнього періоду.

Слухачів стаціонарної підготовки поділено на 13 категорій відповідно до їх спеціалізації, для кожної з яких формується відповідний стандартизований план підготовки та програма підготовки. Досвід показав, що такий розподіл дає більш глибокі, конкретизовані знання працівникам апаратів судів та є

ефективним методом удосконалення системи підвищення рівня їхньої кваліфікації.

Продовжено практику проведення виїзних навчальних заходів. Такі заходи протягом звітного періоду відбулися у Верховному Суді, Вищому антикорупційному суді, Північному апеляційному господарському суді, Сьомому апеляційному адміністративному суді та Чернігівському апеляційному суді. Всього, до початку запровадження карантину проведено **9 виїзних заходів**, участь у яких взяло **440** осіб.

У співпраці з відділом підготовки викладачів (тренерів) активно запроваджувалися у навчання працівників апаратів судів заняття з вивчення нового Українського правопису. Зокрема, такі навчання проводилися у форматі семінарів-практикумів та інтерактивних лекцій з презентацією Power Point в онлайн режимі.

Завдяки активній співпраці з відділом науково-методичного супроводження психологічної підготовки суддів актуальні питання психологічної підготовки працівників апаратів судів включаються до програм їх підготовки на постійній основі.

Апробовано новий дистанційний курс “Особливості розгляду корпоративних спорів” для помічників суддів господарських судів.

У співпраці двох відділів НШСУ (інформаційних технологій та відділу підготовки працівників апаратів судів) було проведено **66 навчальних дистанційних курсів**, які успішно **пройшли 1285 слухачів**. Загалом проведено наступні дистанційні курси:

“Тайм-менеджмент у діяльності помічника судді та секретаря судового засідання” для помічників суддів та секретарів судових засідань – **4 курси, які успішно пройшли 300 слухачів;**

“Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Судовий розгляд” для помічників суддів та консультантів загальних судів – **15 курсів, які успішно пройшли 289 слухачів;**

“Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в цивільному судочинстві” для помічників суддів та консультантів судів загальної юрисдикції – **15 курсів, які успішно пройшли 258 слухачів;**

“Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Досудове розслідування” для помічників суддів та консультантів судів загальної юрисдикції – **15 курсів, які успішно пройшли 205 слухачів;**

“Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини” для помічників суддів та консультантів адміністративних судів – **15 курсів, які успішно пройшли 185 слухачів;**

“Особливості розгляду корпоративних спорів” для помічників та секретарів судового засідання господарських судів – **1** курс, який успішно **пройшли 27 слухачів**;

“Комунікації в судовій діяльності” для прес-секретарів судів та спеціалістів, що відповідають за зв’язки зі ЗМІ – **1** курс, які успішно **пройшов 21 слухач**.

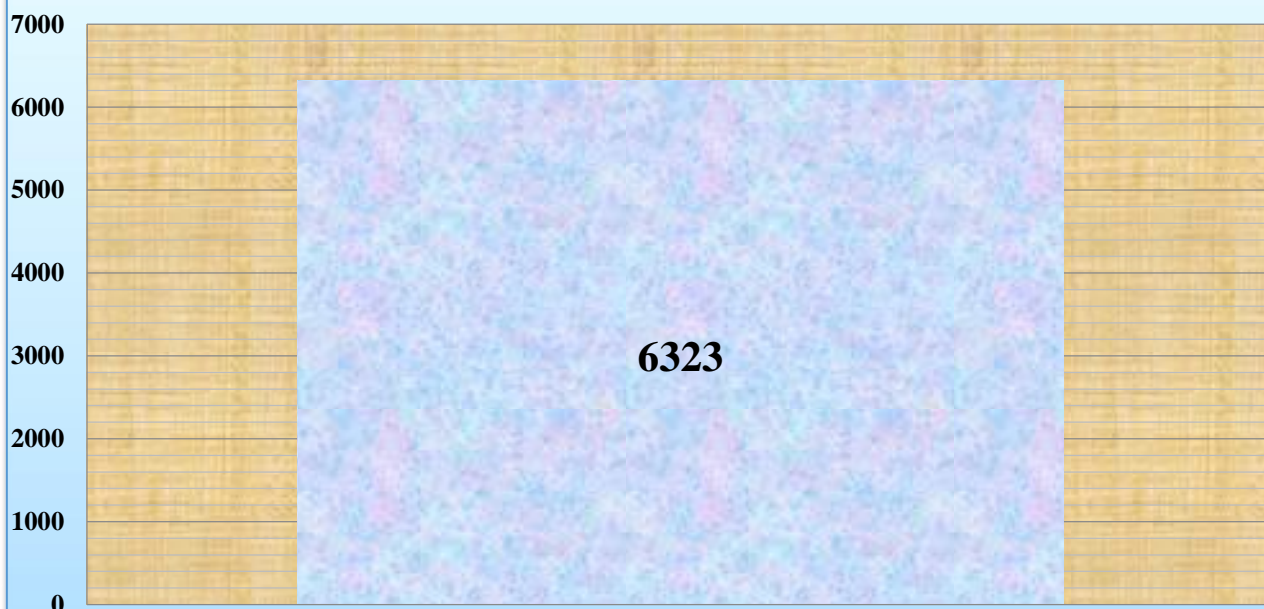
Усього за звітний період НШСУ до підготовки працівників апаратів судів залучено **28 викладачів**, з яких: **10** суддів; **5** працівників НШСУ; **13** запрошених фахівців (у тому числі доктори і кандидати наук).

Загалом у першому півріччі **2020** року пройшли підготовку та підвищили свій професійний рівень **6323** працівників апаратів судів, з яких: **2059** осіб – у центральному офісі (м. Київ); **4264** осіб – у п’яти регіональних відділеннях НШСУ (додаток 2).

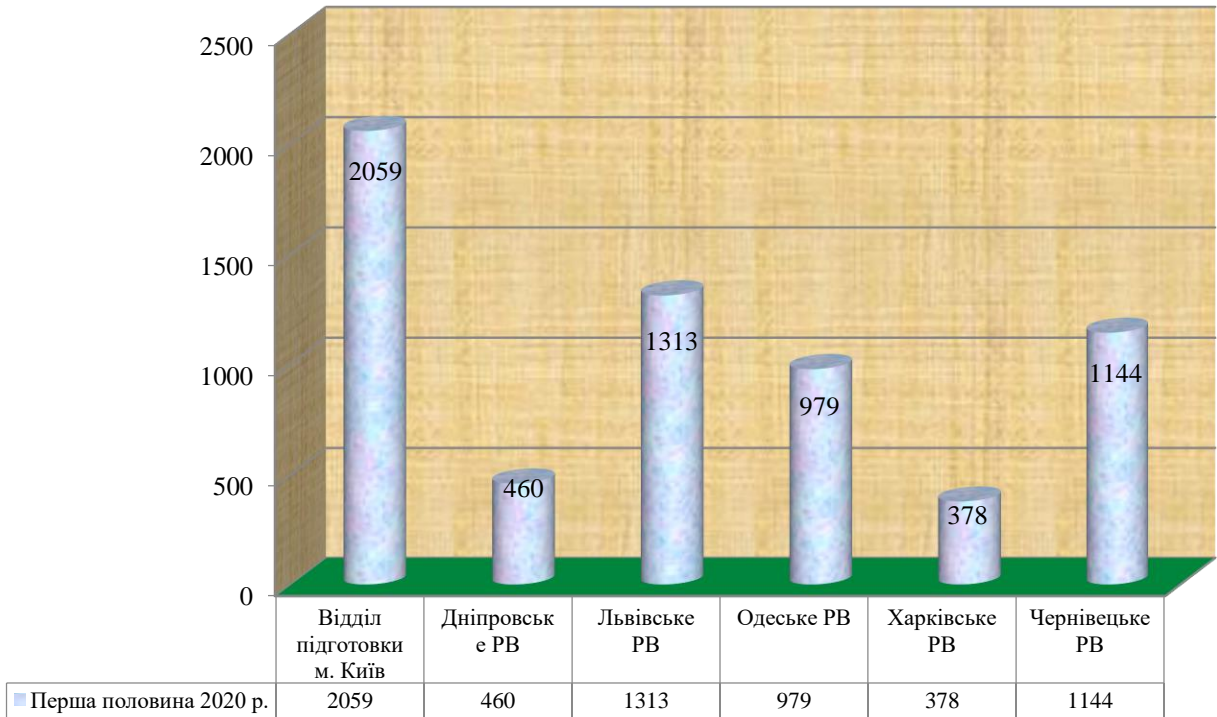
Коштом Державного бюджету України підготовлено **6288** осіб або **95,6** %, а за кошти спільні з міжнародними та громадськими організаціями – **35** осіб або **0,4** % відповідно.

Стан підготовки працівників апаратів судів у першій половині 2020 року характеризують статистичні дані, наведені нижче у діаграмах.

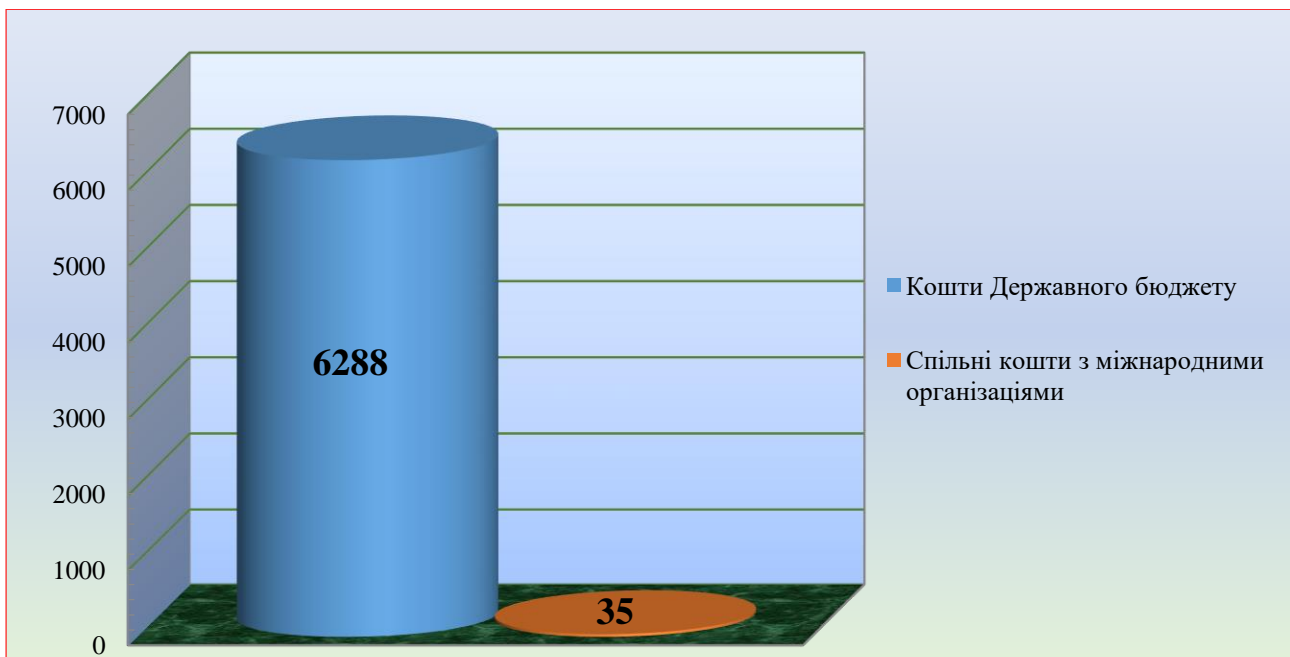
**Підготовка працівників апаратів судів
Національною школою суддів України у 1 півріччі
2020 р. (осіб)**

Підготовка працівників апаратів судів відділом підготовки та регіональними відділеннями НШСУ у 1 півріччі 2020 р. (осіб)

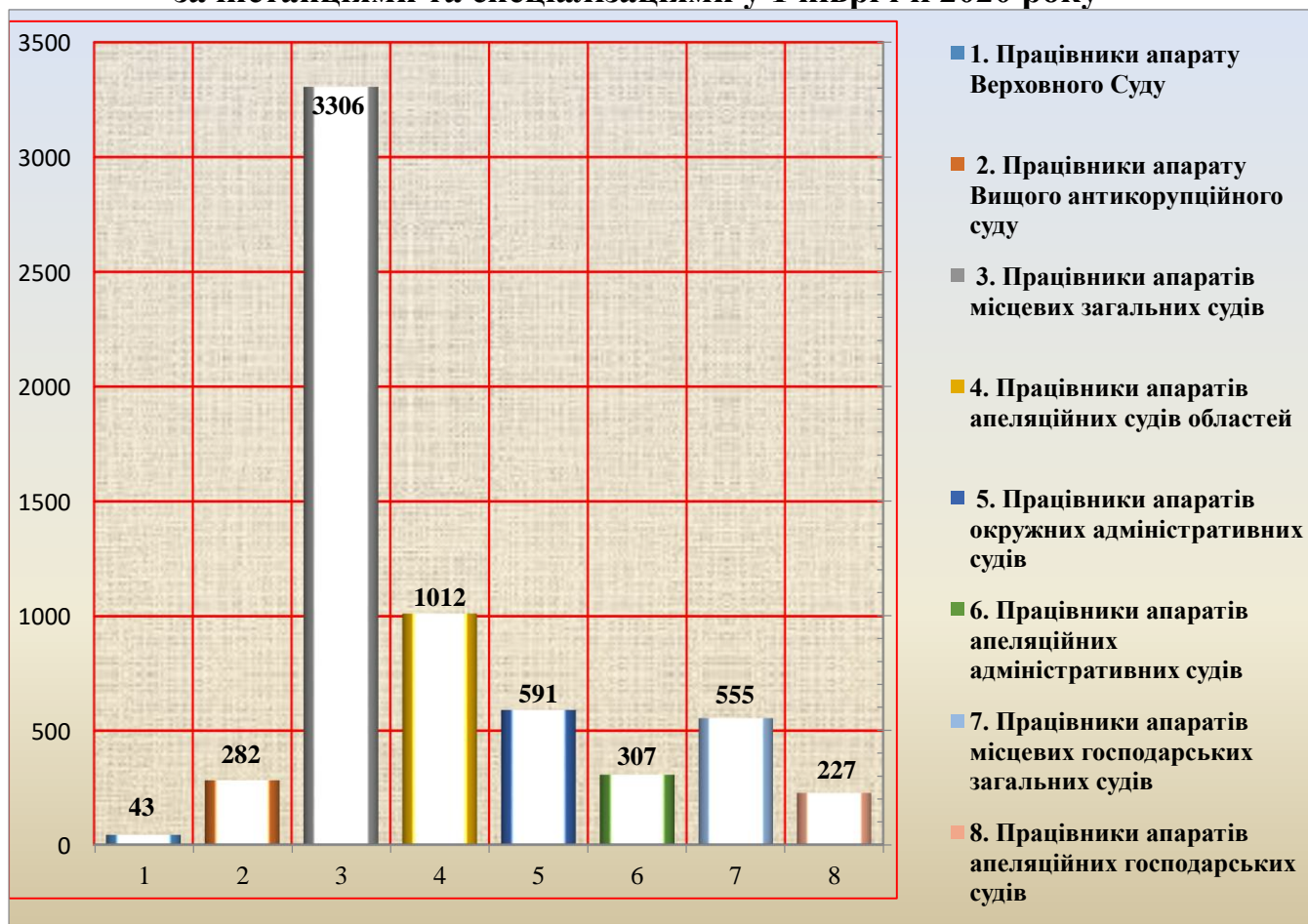

Фінансування підготовки працівників апаратів судів у 1 півріччі 2020 р. (осіб)

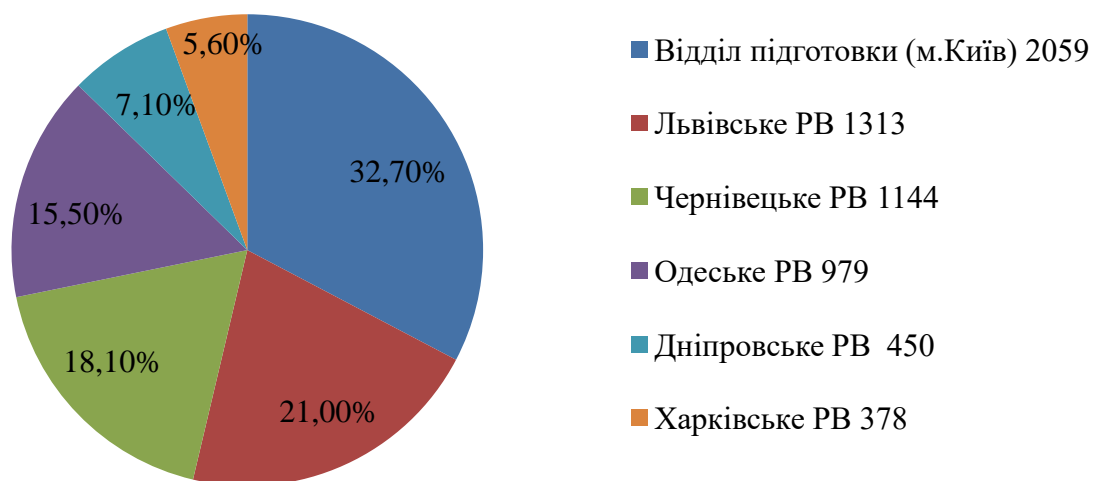

Підготовка працівників апаратів судів за інстанціями та спеціалізаціями у 1 півріччі 2020 року

Участь регіональних відділень НШСУ у підготовці працівників апаратів судів у 1 півріччі 2020 року

У перспективі відділом підготовки працівників апаратів судів планується розробка спільно з викладачами нових тем, актуальність та потреба у яких будуть зумовлені викликами часу.

Залишається актуальним також навчання з питань запровадження та функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (ЄСІТС), з питань організації роботи з військового обліку та мобілізаційної підготовки в органах судової влади.

Увагу працівників апаратів судів усіх юрисдикцій буде приділено також роботі суду в умовах карантину, встановленого з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, частковий перехід роботи судів у режим онлайн.

У зв'язку із ухваленням 22 травня 2019 року Кабінетом міністрів України Постанови № 437 “Питання українського правопису”, якою схвалено нову редакцію “Українського правопису”, є потреба у проведенні навчання працівників апаратів судів усіх юрисдикцій та категорій новим правилам українського правопису.

Є необхідність включення апробованого дистанційного курсу “Особливості розгляду корпоративних спорів” для помічників суддів господарських судів для навчання на постійній основі.

V. ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ (ТРЕНЕРІВ)

Одним із пріоритетних завдань Національної школи суддів України у звітний період є забезпечення проведення на високому професійному рівні підготовки висококваліфікованих кадрів для судової системи та посиленню довіри суспільства до судової влади.

Із цією метою **в першому півріччі 2020 року було проведено 4 тематичні тренінги для тренерів** на теми: “Актуальні питання щодо арешту майна в діяльності слідчого судді”, “Особливості вирішення земельних спорів”, “Особливості розгляду корпоративних спорів”, “Особливості проваджень щодо злочинів, вчинених за ознакою статі” із метою підготовки науково-викладацького корпусу, які проводились в місті Києві а також **1 методологічний тренінг** “Методика підготовки та проведення тренінгів у НШСУ”.

Підготовлено 98 суддів
викладачів на тематичних
тренінгах для тренерів та 23
судді-викладача на
методологічному тренінгу

Упродовж півріччя забезпечено безпосередню участь у процесі підготовки та періодичного навчання суддів та здійснено заходи з організації роботи залучених суддів-викладачів, зокрема було забезпечено проведення:

- 10 тренінгів у рамках підготовки суддів;
- 20 тренінгів у рамках підготовки в дистанційному форматі;
- 5 семінарів у рамках періодичного навчання;
- 2 семінарів у рамках періодичного навчання в дистанційному форматі;
- 11 інтерактивних лекцій;
- 2 вебінарів щодо підготовки викладачів-наставників “Передача суддівського досвіду: методологія та практика”.

Ураховуючи карантинні обмеження, робота не припинялась, та була скерована на забезпечення переформатування усіх розроблених курсів у формат дистанційного навчання, як для проходження курсів у форматі дистанційного навчання, так і у форматі вебінарів, у тому числі і з проведенням тренінгів для тренерів.

30 червня 2020 року уперше було проведено тренінг для тренерів у онлайн форматі із використанням програми “Zoom” на тему: “Актуальні питання надання слідчим суддею дозволу на проведення обшуку, огляду та тимчасового доступу до речей і документів”.

Завершено новий очний курс для удосконалення викладацьких навичок на тему: “Особливості роботи команди тренерів”, а також готується курс для дистанційного навчання.

Крім того, взято участь у науково-методичній діяльності НШСУ, зокрема у розробці нових та удосконаленні раніше створених навчальних курсів для суддів, курсів дистанційного навчання, а також тренінгів для спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді.

VI. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Навчальні курси для суддів

У першому півріччі 2020 року науковими підрозділами завершено розробку/оновлено, адаптовано, скорочено, апробовано та проведено тренінги для тренерів (ToT) навчальних курсів для суддів у формі тренінгів, зокрема

завершено розробку 9 навчальних курсів:

- “Зміцнення судового захисту дітей у конфлікті з законом”;
- “Психологічні особливості спілкування з малолітніми/неповнолітніми учасниками судового процесу”;
- “Особливості розгляду судами кримінальних проваджень про злочини проти безпеки виробництва”;
- “Розгляд судами проваджень про застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб ”;
- “Практичні аспекти розгляду судами кримінальних проваджень щодо незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів”;
- “Актуальні питання щодо застосування запобіжних заходів у діяльності слідчого судді”;
- “Актуальні питання надання слідчим суддею дозволу на проведення обшуку, огляду та тимчасового доступу до речей і документів”;
- “Кримінально-правовий захист професійної діяльності журналістів”;
- “Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (ст. 286 КК). Особливості кваліфікації та сукупності злочинів”.

У процесі розробки знаходяться 18 навчальних курсів, а саме:

- “Ефективна взаємодія суддів, що обіймають адміністративні посади в суді, і керівника апарату суду”;
- “Забезпечення стандартів прав людини, передбачених ст. 5 ЄКПЛ, під час перегляду ухвал слідчих суддів та суду в апеляційному порядку”;
- “Особливості адміністративного судочинства за участі прокурора”;
- “Судова дискреція в адміністративному судочинстві”;
- “Спеціальна конфіскація у цивільному та кримінальному судочинстві”;
- “Пробація в процесі судочинства та виконання кримінальних покарань”;
- “Особливості розгляду кримінальних проваджень, пов’язаних із домашнім насильством”;
- “Психологічні особливості спілкування з учасниками судового процесу, які мають досвід психотравмуючого впливу”;
- “Кіберзлочинність та електронні докази в кримінальному судочинстві”;
- “Судовий розгляд кримінальних проваджень щодо протидії відмиванню коштів, одержаних злочинним шляхом”;
- “Судовий захист дітей від сексуального насильства і експлуатації дітей в Інтернеті”;
- “Новели господарського процесуального законодавства: проблемні питання”;

- “Особливості розгляду справ про захист права власності”;
- “Особливості спрощеного провадження щодо кримінальних проступків”;
- “Актуальні питання виконання слідчим суддею обов’язків щодо захисту прав людини, передбачених ст. 206 КПК України”;
- “Деякі питання, що виникають при розгляді справ із кредитних правовідносин” - продовжується **нувелізація матеріалів курсу у зв’язку зі змінами в законодавстві та судовій практиці**;
- “Актуальні питання розгляду сімейних справ” - продовжується **нувелізація матеріалів курсу у зв’язку зі змінами в законодавстві та судовій практиці**;
- “Особливості розгляду спорів про визнання правочинів недійсними” продовжується **нувелізація матеріалів курсу у зв’язку зі змінами в законодавстві та судовій практиці**.

Проведено апробацію 4 навчальних курсів:

- “Зміцнення судового захисту дітей у конфлікті з законом”;
- “Психологічні особливості спілкування з малолітніми/неповнолітніми учасниками судового процесу”;
- “Кримінально-правовий захист професійної діяльності журналістів”;
- “Актуальні питання надання слідчим суддею дозволу на проведення обшуку, огляду та тимчасового доступу до речей і документів”.

Проведено 6 тренінгів для тренерів (ToT):

- “Актуальні питання надання слідчим суддею дозволу на проведення обшуку, огляду та тимчасового доступу до речей і документів”;
- “Кримінально-правовий захист професійної діяльності журналістів”;
- “Особливості проваджень щодо злочинів, вчинених за ознакою статті”;
- “Актуальні питання щодо арешту майна в діяльності слідчого судді”;
- “Особливості розгляду корпоративних спорів”;
- “Особливості розгляду земельних спорів”.

Навчальні курси для кандидатів на посаду судді

У I півріччі 2020 року науковими підрозділами **розроблено, оновлено, розширено навчальні курси для кандидатів на посаду судді у формі тренінгів**, у тому числі

завершено розробку навчального курсу:

➤ “Психологічні особливості спілкування з малолітніми/неповнолітніми учасниками судового процесу”.

Розширено матеріали навчального курсу:

➤ “Соціономічна компетентність судді” (з 1,5 до 2-денного тренінгу).

У процесі розробки 15 навчальних курсів:

➤ “Основи спеціальної конфіскації у цивільному та кримінальному судочинстві України”;

➤ “Психологічні особливості спілкування з учасниками судового процесу, які мають досвід психотравмуючого впливу”;

➤ “Кримінально-правовий захист професійної діяльності журналістів”;

➤ “Кіберзлочини та електронні докази у кримінальному провадженні”;

➤ “Подолання гендерних стереотипів при здійсненні правосуддя”;

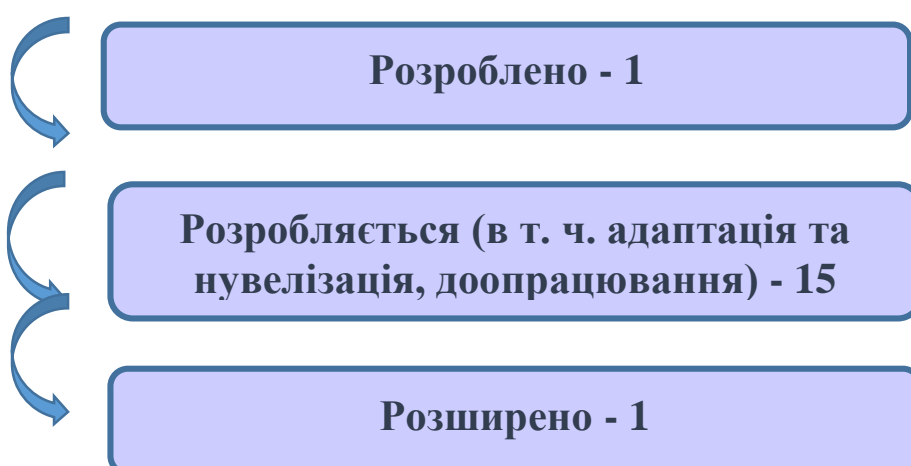
➤ “Підготовче провадження у господарському судочинстві”;

➤ “Відповідальність за порушення господарських зобов’язань”;

➤ “Пробація в процесі судочинства та виконання кримінальних покарань” - здійснюється **адаптація навчального курсу;**

- “Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (ст. 286 КК). Особливості кваліфікації та сукупності злочинів” - здійснюється **адаптація навчального курсу**;
- “Врегулювання спорів за участю судді” - здійснюється **адаптація навчального курсу**;
- “Врегулювання спорів за участю судді в цивільному судочинстві” - здійснюється **адаптація навчального курсу з дистанційної форми на очну**;
- “Врегулювання спорів за участю судді в господарському судочинстві” - здійснюється **адаптація навчального курсу з дистанційної форми на очну**;
- “Врегулювання спорів за участю судді в адміністративному судочинстві” - здійснюється **адаптація навчального курсу з дистанційної форми на очну**;
- “Написання судових рішень (у цивільному, господарському, адміністративному, кримінальному судочинстві та у справах про адміністративні правопорушення)” - продовжується **нுவелізація матеріалів курсу**;
- “Управління залом судового засідання” - триває **доопрацювання матеріалів навчального курсу**.

НАВЧАЛЬНІ КУРСИ ДЛЯ КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ СУДДІ У ФОРМІ ТРЕНІНГІВ:

Дистанційне навчання суддів і працівників апаратів судів

Окремим напрямом освітньої роботи Національної школи суддів України є проведення курсів **дистанційного навчання**.

Так, у першому півріччі 2020 року **розроблено дистанційний навчальний курс для суддів:**

- “Врегулювання спорів за участю судді” (цивільна юрисдикція);
- “Врегулювання спорів за участю судді” (господарська юрисдикція);
- “Врегулювання спорів за участю судді” (адміністративна юрисдикція);
- “Комунікації в діяльності судді”.

У процесі розробки 12 дистанційних курсів для суддів:

- “Психологічні особливості спілкування з малолітніми/неповнолітніми учасниками судового процесу”;
- “Соціономічна компетентність судді”;
- “Особливості розгляду кримінальних проваджень, пов’язаних із домашнім насильством”;
- “Пробація в Україні: її роль у процесі судочинства та виконання кримінальних покарань”;
- “Забезпечення гендерної рівності”;
- “Особливості розгляду справ щодо сімейних спорів”;
- “Особливості розгляду справ щодо злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості та кримінальних проваджень, пов’язаних з торгівлею людьми”;
- “Особливості розгляду корпоративних спорів”;
- “Докази і доказування у господарському судочинстві”;
- “Докази і доказування у цивільному судочинстві”;
- “Докази і доказування в адміністративному судочинстві”;
- “Особливості розгляду справ про захист права власності”.

Дистанційна форма підготовки використовується і в процесі підготовки **працівників апаратів судів**. Для цієї цільової аудиторії:

Розроблений дистанційний курс “Особливості розгляду звернень громадян та доступу до публічної інформації у судах”. Наразі здійснюється підготовка до апробації курсу.

У процесі розробки перебувають 2 дистанційні курси:

- “Досудова доповідь і роль пробації у кримінальному судочинстві”

України”;

➤ “Забезпечення готовності суду до роботи в надзвичайних ситуаціях” (за ініціативою ДСА України).

У 2020 році науковими підрозділами завершується розробка навчальних курсів для працівників апаратів судів у формі тренінгу:

➤ “Новина як ефективний засіб судової комунікації” (за ініціативою Вищої ради правосуддя);

➤ “Комунікації в судовій діяльності”.

Розширено матеріали:

➤ “Основи саморегуляції та її роль в адаптації до суддівської діяльності” (розширено матеріали семінару-практикуму з 0,5 до 1-денного навчального курсу);

➤ “Психологічні особливості ефективного спілкування та вирішення конфліктів в професійній діяльності працівників апаратів судів” (розширено матеріали семінару-практикуму з 0,5 до 1-денного навчального курсу).

Новим напрямом діяльності Національної школи суддів України є підготовка працівників Служби судової охорони – державного органу в системі правосуддя, зміст діяльності якого полягає в забезпеченні охорони та підтримки громадського порядку в судах. Тому обізнаність та розуміння персоналом Служби судової охорони принципів функціонування судової системи, судових процесів, розподіл обов’язків і повноважень у суді є необхідною передумовою якісного здійснення завдань, покладених на неї законодавцем.

для співробітників Служби судової охорони

Завершено розробку та апробовано навчальний курс (тренінг):

➤ “Функціонування Служби судової охорони в системі правосуддя України”.

Навчальні курси для підготовки викладачів (тренерів), а також розробників і рецензентів тестових матеріалів:

Завершено розробку 6 курсів у формі тренінгів для розробників і рецензентів тестових матеріалів, викладачів (тренерів), координаторів блоків та інших осіб, які залучені до розроблення навчально-методичних матеріалів спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді:

- “Особливості роботи команди тренерів”;
- “Розробка тестових матеріалів: планування, етапи, розподіл ресурсів”;
- “Правила створення, оцінювання та шкалювання тестових матеріалів” (із господарського судочинства);
- “Правила створення, оцінювання та шкалювання тестових матеріалів” (з адміністративного судочинства);
- “Правила створення, оцінювання та шкалювання тестових матеріалів” (із кримінального судочинства);
- “Правила створення, оцінювання та шкалювання тестових матеріалів” (із цивільного судочинства).

У процесі розробки:

- Очний навчальний курс “Мовне оформлення навчальних курсів для суддів”;
- Дистанційний навчальний курс “Наставництво (коучинг) у системі формування професійних навичок майбутнього судді”.

Семінари-практикуми

Однією з інноваційних форм навчання, запроваджених у процес підготовки кандидатів на посаду судді, суддів і працівників апаратів судів є семінар-практикум. Розробка та проведення семінарів-практикумів, як і курсів для суддів, здійснюється з дотриманням вимог, передбачених Концепцією національних стандартів суддівської освіти, схваленої Науково-методичною радою Національної школи суддів України, протокол від 23.12.2014 № 5.

У першому півріччі 2020 року наукові підрозділи працювали над розробкою семінарів-практикумів **для кандидатів на посаду судді, суддів та працівників апарату**, зокрема:

- розроблено:

- “Психологічні особливості спілкування з малолітніми/неповнолітніми учасниками судового процесу”;
- “Особливості житлових спорів”,

- у процесі розробки семінари-практикуми:

- “Судові експертизи в цивільному судочинстві”;
- “Психологічні особливості спілкування з учасниками судового

процесу, які мають досвід психотравмуючого впливу”;

- “Мистецтво правового письма та процесуального документування”;
- “Українське ділове мовлення”;
- “Застосування вимог Закону України “Про захист прав споживачів”

у цивільному судочинстві”;

- “Роль помічника судді у забезпеченні професійної діяльності судді”;
- “Докази і доказування в адміністративному судочинстві”.

Стандартизовані лекції для суддів

Підготовлені стандартизовані лекції для суддів:

- “Проблемні питання, що виникають у судовій практиці з розгляду кримінальних проваджень за обставин, що виключають злочинність діяння”;
- “Актуальні питання звільнення від покарання та його відбування”;
- “Особливості виконання судових рішень у кримінальному судочинстві”;
- “Вирішення адміністративних спорів між суб’єктами владних повноважень”;
- “Адміністративна юрисдикція. Проблеми розмежування”;
- “Процесуальний примус в адміністративному судочинстві”;
- “Докази і доказування у кримінальному провадженні в суді першої інстанції”;
- “Підготовче судове засідання – порядок проведення та прийняття судових рішень”;
- “Провадження у справах про адміністративні правопорушення”;
- “Проблемні питання розгляду судами кримінальних проваджень, пов’язаних із торгівлею людьми”;
- “Проблемні питання судового розгляду кримінальної справи в суді першої інстанції”;
- “Захист права власності в цивільному судочинстві”;
- “Судова практика розгляду справ про захист права власності”;
- “Особливості провадження у справах за участю іноземних осіб”;
- “Актуальні аспекти судового розгляду спорів щодо спадкування”;
- “Верховенство права як засада цивільного судочинства”;
- “Застосування судом ефективного способу захисту порушеного права”.

У процесі розробки:

- “Докази і доказування в цивільному процесі”;

- “Проблемні питання провадження у цивільній справі в суді першої інстанції”;
- “Особливості розгляду спорів, які впливають з договорів споживчого кредитування. Судова практика”;
- “Представництво в адміністративному судочинстві”;
- “Особливості розгляду адміністративних спорів, спорів пов’язаних із застосуванням податкового законодавства”;
- “Окремі питання розгляду справ з приводу забезпечення цивільного захисту та охорони праці”.

У період оголошеного карантину та відсутності можливості проводити аудиторні заняття, дуже своєчасним та актуальним є створення відеотеки презентацій досвідчених суддів, які є викладачами Національної школи суддів України. НШСУ ініційовано підготовку, розробку та запровадження у навчальний процес суддів відеолекцій.

Підготовлено та проведено відеолекції:

- “Особливості розгляду судами кримінальних проваджень щодо неповнолітніх”;
- “Практичні аспекти розмежування множинності злочинів – повторність, сукупність та рецидив”;
- “Практика застосування законодавства у сфері боротьби з незаконним обігом наркотиків”;
- “Сучасний стан та тенденції протидії торгівлі людьми в Україні”;
- “Застосування електронних доказів в адміністративному судочинстві” для суддів апеляційних адміністративних судів;
- “Кіберзлочинність та електронні докази в кримінальному судочинстві”;
- “Особливості розгляду спорів з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби з урахуванням новел законодавства, що регулює спірні правовідносини”;
- “Актуальні питання розгляду справ з приводу державної політики у сфері економіки. Правові позиції Верховного Суду з митної справи”;
- “Поділ майна подружжя”;
- “Розгляд судами спорів про виселення”;
- “Актуальні питання застосування трудового законодавства при

розгляді цивільних справ”;

- “Іпотека та застава як способи забезпечення виконання зобов’язань”.

Здійснено відеозапис лекцій для суддів, що розміщені на офіційному YouTube channel НШСУ та можуть бути використані під час проведення підготовки, періодичного навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації й для самоосвіти суддів:

- “Іпотека та застава як способи забезпечення виконання зобов’язань”;
- “Про захист права власності”;
- “Актуальні питання щодо вирішення судових спорів внутрішньо переміщених осіб”;
- “Про актуальність розгляду справ щодо стягнення аліментів”;
- “Особливості розгляду трудових спорів”;
- “Поділ майна подружжя”.

Видання навчально-методичної літератури

Підготовлено (в паперовому чи електронному форматі):

навчальні посібники:

- Методичні матеріали до тренінгу “Психологічні особливості спілкування з малолітніми/неповнолітніми учасниками судового процесу”;
- “Методичні рекомендації з підготовки тестових та практичних завдань для забезпечення різних видів проведення кваліфікаційного оцінювання суддів і кандидатів на посаду судді, відбіркового/кваліфікаційного іспитів кандидатів на посаду судді, поточного/підсумкового контролів успішності виконання програми спеціальної підготовки слухачами” *(в електронній формі)*;
- “Українська мова в судово-процесуальній сфері”;
- “Застосування норм міжнародного гуманітарного права в національній судовій практиці. Методичний посібник для проведення одноденних тренінгів”;
- “Огляд судової практики розгляду спорів щодо виборів та виборчих правопорушень в Україні”.

Триває підготовка навчальних посібників:

“Роль пробації у кримінальному судочинстві України”;

“Судовий розгляд кримінальних проваджень щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом”;

науково-методичного посібника для тренерів курсу “Подолання гендерних стереотипів при здійсненні правосуддя”.

Науково-дослідна робота, зокрема науково-методичне забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Вищої ради правосуддя, супроводження психологічної підготовки суддів, науково-методичне забезпечення суддівської освіти

Одним із пріоритетних напрямів діяльності Національної школи суддів України є здійснення науково-дослідної роботи, у тому числі науково-методичного забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – ВККСУ) та Вищої ради правосуддя.

Для науково-методичного забезпечення діяльності
ВККСУ

Розроблення і рецензування тестових матеріалів:

Спеціалізація	Тестові запитання		Практичні завдання (модельні судові справи, інструкції та формуляри оцінювання)	
	розроблено	відрецензовано	розроблено	відрецензовано
цивільна				
кримінальна				
господарська				
адміністративна				
ЗАГАЛОМ:				

Для науково-методичного забезпечення діяльності Вищої ради правосуддя

Підготовлено висновки на запити ВРП щодо законопроектів про судоустрій, функціонування судової влади та статус суддів:

- щодо висловлення позиції стосовно проектів законів України “Про внесення змін до Закону України “Про Вищий антикорупційний суд” щодо забезпечення суду приміщенням та інших питань роботи суду” (реєстраційний № 3348) та “Про внесення змін до Закону України “Про судоустрій і статус суддів” щодо визначення вищих спеціалізованих судів суб’єктами управління об’єктами державної власності” (реєстраційний № 3349) (*лист НШСУ від 28.04.2020 № 16-05/985*);
- щодо висловлення позиції стосовно проекту змін до Положення про проходження служби співробітниками Служби судової охорони (*лист НШСУ від 29.04.2020 № 16-05/989*);
- щодо висловлення позиції стосовно проекту змін до Положення про проходження служби співробітниками Служби судової охорони (*лист НШСУ від 06.05.2020 № 16-05/1024*);
- щодо ключових проблем судочинства, що зумовлюють необхідність подальшого удосконалення законодавства про організацію судової влади та здійснення правосуддя (*лист НШСУ від 18.05.2020 № 25-02/1052*);
- щодо надання пропозицій/питань для розгляду під час заходів, присвячених обговоренню щорічної доповіді про стан забезпечення незалежності суддів за 2019 рік (*лист НШСУ від 18.05.2020 № 16-05/1053*);
- щодо запиту ВРП стосовно надання висновку на звернення ГО “Асоціація суддів господарських судів України” про роз’яснення порядку

застосування обмежень, встановлених Законом України “Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2020 рік” в частині нарахування суддівської винагороди, оплати щорічної відпустки та матеріальної допомоги у період карантину (*лист НШСУ від 18.05.2020 № 16-05/1055*);

➤ щодо висловлення позиції стосовно проекту Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про судоустрій і статус суддів” та деяких законів України щодо діяльності Верховного Суду та органів суддівського врядування” (*лист НШСУ від 25.05.2020 № 16-05/1072*);

➤ щодо нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів (*лист НШСУ від 26.05.2020 № 16-05/1074*);

➤ щодо висловлення позиції стосовно проекту постанови Верховної Ради України “Про схвалення Концепції першочергових заходів із подальшого здійснення судової реформи в Україні” (*лист НШСУ від 01.06.2020 № 16-05/1096*);

➤ щодо нормативів кадрового забезпечення судів (*лист НШСУ від 05.06.2020 № 16-05/1118*);

➤ щодо висловлення позиції стосовно проектів законів України “Про внесення змін до Закону України “Про Вищу раду правосуддя” (щодо порядку зайняття судьями адміністративних посад)” (реєстраційний № 3556) та “Про внесення змін до Закону України “Про судоустрій і статус суддів” (щодо порядку зайняття судьями адміністративних посад)” (реєстраційний № 3557) (*лист НШСУ від 10.06.2020 № 16-05/1160*);

➤ щодо висловлення позиції стосовно проекту Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про судоустрій і статус суддів” щодо забезпечення участі Громадської ради доброчесності у оцінюванні на відповідність займаній посаді судді (реєстраційний № 3534) (*лист НШСУ від 10.06.2020 № 16-05/1163*);

➤ щодо висловлення позиції стосовно проекту Закону України “Про внесення змін Кримінального кодексу України щодо відповідальності за постановлення суддею (судьями) упередженого судового рішення” (реєстраційний № 3500) (*лист НШСУ від 11.06.2020 № 16-05/1172*);

➤ щодо висловлення позиції стосовно проекту Закону України “Про внесення змін до Прикінцевих та перехідних положень Закону України “Про судоустрій і статус суддів” щодо врегулювання строку дії кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді (реєстраційний № 3575) (*лист НШСУ від 17.06.2020 № 16-05/1209*);

➤ щодо нормативів кадрового забезпечення місцевих та апеляційних судів, розроблених Державною судовою адміністрацією України (*лист НШСУ від 19.06.2020 № 16-05/1218*);

➤ щодо внесення змін до додатку 4 Меморандуму про взаємодію і співпрацю представників системи правосуддя України (*лист НШСУ від 19.06.2020 № 16-05/1221*).

Проведено:

- опитування суддів-тренерів стосовно нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів за результатами участі у робочій нараді Вищої ради правосуддя (лист ВРП від 25.05.2020 № 20757/0/9-20).

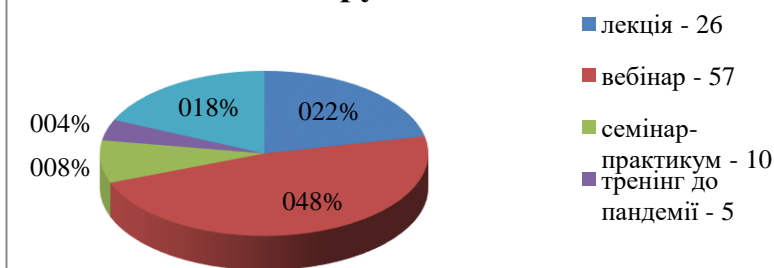
Науково-методичне супроводження психологічної підготовки суддів

Відділом науково-методичного супроводження психологічної підготовки суддів проведено заходи спрямовані на подолання негативних наслідків пандемії COVID-19 “Практичні поради психолога для працівників системи правосуддя України у зв’язку із підвищеними ризиками поширенням епідеміологічної ситуації”.

Вперше відділом науково-методичного супроводження психологічної підготовки суддів проведено семінари-практикуми для працівників Служби судової охорони “Практичні та психологічні особливості спілкування працівників Служби судової охорони з відвідувачами суду. Ефективна комунікація у професійній діяльності”.

Співробітники відділу науково-методичного супроводження психологічної підготовки суддів брали участь у **розробці тренінгів та їх проведенні** у якості тренерів, а саме: “Основи саморегуляції та її роль в адаптації до суддівської діяльності”, “Врегулювання спорів за участі судді”, “Передача суддівського досвіду: методологія та практика”, “Основи ефективного спілкування в професійній діяльності працівників апарату судів: основні аспекти та психологічні особливості”, “Психологічні особливості спілкування з малолітніми/неповнолітніми учасниками судового процесу”.

Загальна кількість проведених лекцій, вебінарів, семінарів-практикумів, тренінгів, робочих груп

Співробітники відділу науково-методичного супроводження психологічної підготовки суддів продовжили проводити тестування відсторонених суддів.

Інша науково-методична діяльність НШСУ

Підготовлено:

- відповідь на виконання листа Верховного Суду від 14.01.2020 і ухвали Верховного Суду від 05.11.2019 щодо надання інформації та документів (лист НШСУ від 17.01.2020 № 19-01/123);

- відповідь на звернення Комітету ВРУ з питань правоохоронної діяльності щодо надання пропозицій

та зауважень до законопроекту “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення участі присяжних у здійсненні правосуддя” (реєстр. № 2710, поданий КМУ) (лист НШСУ від 30.01.2020 № 19-01/283);

- відповідь на лист Першого заступника Голови Державної служби фінансового моніторингу України Гаєвського І. М. щодо надання інформації (лист НШСУ від 02.04.2020 № 16-05/909);

- відповідь на лист заступника Міністра юстиції з питань європейської інтеграції Коломійця В.Р. щодо надання інформації для підготовки до захисту 7-ї періодичної доповіді України про виконання положень Конвенції ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання (лист НШСУ від 23.04.2020 № 16-05/970);

- відповідь на депутатське звернення народної депутатки України М. Бардіної від 30.04.2020 № 061/3-369 щодо удосконалення законодавства у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі (лист НШСУ від 21.05.2020 № 19-01/1059);

- відповідь на лист Заступника Міністра соціальної політики України Лебедцова Б. Б. щодо висловлення позиції стосовно вступу у законну силу судових рішень про усиновлення та позбавлення батьківських прав з

урахуванням принципу забезпечення найкращих інтересів дитини (лист НШСУ від 22.05.2020 № 16-05/1061);

➤ відповідь на лист заступника Міністра юстиції з питань європейської інтеграції Коломійця В. Р. щодо надання пропозицій до проєкту Указу Президента України “Про внесення змін до Указу Президента України “Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини” (лист НШСУ від 28.05.2020 № 16-05/1093);

➤ відповідь на лист Голови ГО “Національна спілка споживачів” Стремілової О. щодо надання інформації про рецензування посібника “Визнання правочинів недійсними: основи теорії та судова практика” (лист НШСУ від 10.06.2020 № 16-05/1161);

➤ відповідь на лист Левченка О. С. щодо надання інформації про рецензування посібника “Визнання правочинів недійсними: основи теорії та судова практика” (лист НШСУ від 10.06.2020 № 16-05/1162);

➤ Голові ГО “Боротьба за права” Сачук Ю. М. щодо виконання підпункту 3 пункту 28 Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.11.2015 № 1393-р в частині запровадження Національною школою суддів України навчальних програм та курсів з підготовки та підвищення кваліфікації суддів та працівників апаратів судів з питань прав та інтересів людей з інвалідністю.

Національною школою суддів України відбувається виконання **Національного плану дій з виконання рекомендацій, викладених у заключних положеннях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок на період до 2021 року, затвердженого розпорядженням КМУ від 05.09.2018 № 634-р, зокрема, рекомендацій, передбачених такими пунктами:**

➤ пунктом 6 “Забезпечення відповідної підготовки для юристів, слідчих, прокурорів і співробітників поліції з метою збільшення їх можливостей для проведення розслідування, документування та притягнення до відповідальності винних у випадках сексуального насильства відповідно до Міжнародного протоколу щодо документації і розслідування сексуального насильства в умовах конфлікту”;

➤ пунктом 13 “Продовження здійснення заходів щодо боротьби з корупцією та проведенням реформ, спрямованих на інституційну розбудову судової системи, в тому числі шляхом систематичного підвищення кваліфікації суддів, прокурорів, адвокатів, співробітників поліції та інших правоохоронних органів щодо застосування Конвенції, а також загальних рекомендацій Комітету ООН і його прецедентних рішень відповідно до Факультативного протоколу”;

➤ пунктом 18 “Забезпечення застосовування Конвенції, Факультативного протоколу та Загальних рекомендацій Комітету ООН усіма гілками влади, включаючи судову систему, як основу для законів, судових рішень і політики щодо гендерної рівності та покращення становища жінок”.

Інформацію про стан виконання вказаних заходів була надана у листах-відповідях на запити Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

НШСУ залучена до виконання **Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року**. Інформація про стан виконання була надана на запит Міністерства юстиції України листом від 6.04.2020 р. Також на запит Міністерства юстиції України були висловлені зауваження до проєкту Указу Президента України “Про внесення змін до Указу Президента України від 25 серпня 2015 року № 501/2015 “Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини” (оновлена редакція Національної стратегії у сфері прав людини).

НШСУ залучена до виконання **рекомендацій, отриманих під час 28 сесії робочої групи з УПО Ради ООН з прав людини у ході представлення Національної доповіді щодо стану дотримання прав людини в Україні**, зокрема, виконання таких пунктів:

➤ пункту 47 “ Рекомендації щодо гендерної рівності та захисту прав жінок”;

➤ пункту 52 “ Рекомендації щодо протидії домашньому насильству”;

➤ пункту 68 “Рекомендації щодо захисту осіб з інвалідністю”.

➤ Інформація про заходи, вжиті для реалізації зазначених пунктів були надані НШСУ листом від 19.01.2020 року на запит Міністерства юстиції України.

➤ Підготовлені пропозиції до:

“Порядку здійснення моніторингу результативності подальшої участі в доборі кандидатів на посаду суддів після завершення спеціальної підготовки й успішності вступу у професію судді”;

“Типового положення про територіальні управління ДСА України”;

обговорення на круглому столі щодо реформи оптимізації судів (на запит начальника відділу спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді від 19 травня 2020 року).

Окрім цього, заповнено 55 анкет моніторингу судових рішень учасників тренінгу “Захист права власності в світлі статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини” (відповідно до Порядку оцінки ефективності суддівської освіти за компонентом “моніторинг судових рішень”, затвердженого наказом НШСУ від 03 лютого 2020 року № 6). Складено звіт із порівняльним аналізом судових рішень, ухвалених до та після періодичного навчання.

У співпраці з проєктом ЄБРР (Європейський банк реконструкції та розвитку) та IDLO (Міжнародна організація права розвитку) підготовлено анкету для анонімного опитування суддів господарських судів, які розглядають справи з антиконкурентного законодавства, в рамках “Тренінгу з питань конкуренції та державної допомоги” для підготовки в подальшому трьох тренінгів.

Опрацьовано 52 анонімні анкети суддів господарських судів, з метою окреслення проблем та складнощів, які виникають у ході розгляду питань з антиконкурентного законодавства і державної допомоги, і надано узагальнення, за результатами чого в рамках проєктів ЄБРР (Європейський банк реконструкції та розвитку) та IDLO (Міжнародна організація права розвитку) заплановано розроблення програм і проведення восени 2020 року тренінгів з питань антиконкурентного законодавства і державної допомоги.

Проведено наукові дослідження:

Дослідження з тематики застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини.

Результати дослідження використанні для: підготовки тез доповіді на тему: “Захист соціальних прав Європейським судом з прав людини: алгоритм розгляду та сучасні тенденції” для виступу на конференції “Соціальна права та їх захист адміністративним судом”, ініційованій Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду (2-3 липня 2020 р.); підготовки двох статей з тематики свободи пересування у світлі статті 2 Протоколу № 4 до Конвенції та практики ЄСПЛ; підготовки огляду судових рішень (з ЄДРСР) суддів-розробників із застосовуванням статті 1 Першого протоколу до Конвенції (захист права власності) та практики ЄСПЛ для аналізу кращих практик; підготовки матеріалу на тему: “Право на доступ до суду у контексті статі 6 Конвенції та практики ЄСПЛ”, який складається із двох частин: I) рішення Верховного Суду щодо доступу до суду із застосуванням практики ЄСПЛ та II) витяги з ключових рішень ЄСПЛ щодо України, які стосуються доступу до суду; розгляду звернень Заступника Міністра юстиції України-Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини щодо виконання рішень ЄСПЛ та підготовки листів-відповідей на звернення.

Дослідження з тематики реалізації прав без дискримінації за будь-якою ознакою.

Результати дослідження використанні для: підготовки доповіді для виступу на вебінарі “Як великий, середній та малий бізнес виграє від політики рівності прав та запобігання домашньому насильству” у рубриці “Недискримінаційна реклама та маркетингові комунікації” (26 березня 2020 р.); підготовки навчальних матеріалів для тренінгу “Подолання гендерних стереотипів при здійсненні правосуддя”.

Дослідження соціального контексту здійснення судочинства, в тому числі забезпечення принципу гендерної рівності при здійсненні правосуддя та впровадження гендерного інтегрування в судову систему.

Результати дослідження використанні для: підготовки глави “Гендерні аспекти у діяльності голови суду” для посібника для голів судів; підготовки доповіді для виступу на круглому столі на тему: “Підведення підсумків виконання Національного плану дій “Жінки, мир, безпека” на період до 2020 року” (28 квітня 2020 р. в режимі відеоконференції); підготовки доповіді для виступу під час експертних публічних читань на тему: “Зобов’язання держави відповідно до Конвенції ООН про ліквідацію дискримінації щодо жінок. Статті 13 та 15 Конвенції” (CEDAW) (30 квітня 2020 р. в режимі відеоконференції); підготовки та проведення онлайн-тренінгу для тренерів та гендерних координаторів “Гендерна рівність крізь призму заборони дискримінації у світлі практики Європейського суду з прав людини”; проведення заходу заплановане у співпраці з Координатором проєктів ОБСЄ в Україні (10-12 червня 2020 рік); підготовки до обговорення навчальних матеріалів тренінгу “Особливості розгляду кримінальних проваджень, пов’язаних із домашнім насильством”.

Наукові дослідження з питань суддівської освіти (науково-методичне забезпечення суддівської освіти)

Протягом I півріччя 2020 року розпочато роботу над узагальненням кращих практичних завдань тренінгів з вивчення Конвенції та практики ЄСПЛ для підготовки видання “Використання інтерактивних методів при викладанні практики ЄСПЛ”.

Наукові публікації

Науковими співробітниками НШСУ в першому півріччі 2020 року підготовлено 17 публікацій (наукових статей, тез доповідей, інтерв’ю).

НАУКОВІ СТАТТІ

- Іщенко О. У пошуках балансу між забезпеченням доступу до судових рішень та недопустимістю розголошення відомостей досудового розслідування// Слово Національної школи суддів України. 2020. № 1(30).
- Фулей Т., Кучів. О. Свобода пересування у світлі практики ЄСПЛ: питання застосовності та ідентифікація обмежень// Слово Національної школи суддів України. 2020. № 1(30).
- Фулей Т. Дискримінація як наслідок впливу гендерних стереотипів на вмотивованість судового рішення // Слово Національної школи суддів України. 2020. № 2 (31).

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

- Богданевич Т. Незалежність суддівського самоврядування крізь призму відкритості та гласності з'їзду суддів України // Вітчизняна юридична наука в умовах сучасності : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (20-21 березня 2020 року). Харків: ГО “Асоціація аспірантів-юристів”, 2020. С. 13–16.
- Богданевич Т. Цифровізація правосуддя та штучний інтелект // Міжнародні та національні правові виміри забезпечення стабільності : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (17-18 квітня 2020 р.). Львів: Західноукраїнська організація “Центр правничих ініціатив”, 2020. С. 36–40.
- Кучерук Н. Відстрочення та розстрочення судового збору в адмінпроцесі: окремі аспекти // Верховенство права у процесі державотворення та захисту прав людини в Україні : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (7-8 лютого 2020). Одеса: ГО “Причорноморська фундація права”, 2020. С. 125 – 128.
- Кучерук Н. Визначення розміру судового збору при частковому оскарженні судових рішень: проблемні аспекти // Сучасні проблеми правової системи та державотворення в Україні : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (21-22 лютого 2020). Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація “Істина”, 2020. С. 65 – 70.
- Кучерук Н. Інститут конституційної скарги: окремі проблеми регулювання та функціонування // Правові засади організації та здійснення публічної влади : матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (28 лютого – 02 березня 2020 року). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2020. С. 206 – 209.
- Кучерук Н. Експерт з питань права як новий учасник

господарського процесу // Сутність та значення впливу законодавства на розвиток суспільних відносин : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (13-14.03.2020). Одеса: ГО “Причорноморська фундація права”, 2020. С. 47 – 50.

➤ Кучерук Н. Актуальні питання відшкодування судових витрат у господарському процесі // Правова система України: сучасні тенденції та фактори розвитку : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (27-28.03.2020). Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація “Істина”, 2020. С. 69 – 72.

➤ Кучерук Н. Інститут зловживання процесуальними правами у господарському процесі: окремі проблеми правового регулювання // Сучасний вимір держави і права : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (15-16.05.2020). Львів: Західноукраїнська організація “Центр правничих ініціатив”, 2020. Ч. II. С. 56 – 60.

➤ Кучерук Н. Врегулювання спору за участю судді в адміністративному процесі // Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (22-23.05.2020). Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація “Істина”, 2020. С. 98 – 102.

➤ Кучерук Н. Інститут зразкової справи в адміністративному процесі: сучасні проблеми правового регулювання // Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (19-20.06.2020). Львів: Західноукраїнська організація “Центр правничих ініціатив”.

➤ Маслюк А. М. Психологічні особливості врегулювання спорів за участю судді. VII Міжнародній науково-практичній конференції “Актуальні проблеми захисту прав людини, яка перебуває в конфлікті з законом, крізь призму правових реформ”, (14.02.2020 року, м. Київ, вул. Пилипа Орлика, 3).

ІНТЕРВ'Ю

➤ Оніщук М. В. Суддівська освіта в період пандемії, спричиненої COVID-19 // Юридичний вісник України. 22.05–4.11.2019. № 45. С. 4–5.

➤ Маслюк А. М. інтерв'ю телеканалу Хмельницького апеляційного суду щодо психологічного забезпечення спецпідготовки (14.04.2020).

➤ Маслюк А. М. брав участь 03 червня 2020 р. у запису двох телевізійних передач присвячених психологічному сприйняттю пандемії Covid-19 на телеканалі “ЕСО TV”.

Журнал установи

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 14.05.2020 № 627 фаховий загальнодержавний науково-практичний та науково-методичний юридичний журнал “Слово Національної школи суддів України” внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія

«Б»).

Упродовж першого півріччя 2020 року забезпечено видання 2 номерів (№ 3 (28) 2019; № 4 (29) 2019) загальнодержавного науково-практичного та науково-методичного юридичного журналу “Слово Національної школи суддів України” відповідно до нових вимог Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України від 15 січня 2018 року № 32, зареєстрованого в Мін’юсті України 06 лютого 2018 року за № 148/21600).

Завершується робота над номерами журналу “Слово Національної школи суддів України” 1 (30) 2020 та 2 (31) 2020.

Із повним змістом зазначених примірників журналу можна ознайомитись на його офіційному вебсайті – <http://slovo.nsj.gov.ua>.

VII. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

У своїй міжнародній діяльності Національна школа суддів України (далі - НШСУ) керується принципом вивчення та залучення кращого світового досвіду у сфері суддівської освіти для інституційного розвитку та удосконалення освітньої і наукової складової діяльності закладу. З метою реалізації поставлених перед Інституцією завдань відділ співпрацює з міжнародними організаціями, закладами суддівської освіти інших країн, програмами і проєктами міжнародної технічної допомоги Україні (МТД), які працюють у сфері судочинства, а саме: Європейського Союзу (ЄС), Ради Європи (РЕ), Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), Уряду Канади та Організації Об’єднаних Націй (ООН).

НШСУ є членом Міжнародної організації суддівської освіти (ІОІТ), яка об’єднує 136 закладів освіти для суддів і прокурорів із 85 країн світу, а також має статус спостерігача у Європейській мережі суддівської освіти. Ректор НШСУ брав участь в обговоренні планів діяльності організації на XXIII Генеральній Асамблеї Європейської мережі суддівської освіти, яка цього року проводилася у режимі онлайн.

Співпраця з проектами міжнародної технічної допомоги (МТД), яких нараховується 21, була націлена на посилення інституційної спроможності Національної школи суддів України. Більшість цих проектів продовжують свою діяльність, але є й ті проекти та організації співпраця з якими стала можливою за рахунок активного пошуку розширення сфер взаємодії, а саме: Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) і Міжнародна організація права розвитку (IDLO) щодо проведення тренінгів для суддів господарських та адміністративних судів, які розглядають справи з питань застосування законодавства про захист економічної конкуренції; проект Координатора проектів ОБСЄ “Підтримка професійного навчання суддів” щодо розробки навчальних курсів з актуальної тематики, Українсько-нідерландський проект “Вдосконалення системи захисту дітей по відношенню до дітей у конфлікті з законом в Україні” спільно з Всеукраїнською фундацією “Захист прав дітей” щодо навчальних програм для суддів із питань захисту прав дітей; Програма ООН із відновлення та розбудови миру щодо розробки тренінгу для суддів-тренерів щодо формування медіативних навичок, Енергетичне Співтовариство для підвищення обізнаності суддів щодо зобов’язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та нормативно-правової бази в галузі енергетики, ринку природного газу, захисту навколишнього середовища.

Активну міжнародну діяльність не тільки не зупинило введення в країні карантинних обмежень, спричинених пандемією COVID-19, а навіть суттєво розширило можливості співпраці з використанням дистанційних форм як у спілкуванні, організації нарад та засідань груп розробників навчальних курсів, так і у проведенні не тільки попередньо запланованих спільних навчальних заходів в онлайн форматі, так і в отриманні значного досвіду з використання можливостей нових дистанційних методів підготовки суддів та працівників апарату суду. Особливу роль в цьому процесі відіграли Програма USAID “Нове правосуддя” та проект ЄС “Право-Justice”, які стали в цей час найактивнішими партнерами Національної школи суддів України. Суттєвою допомогою Консультативної місії Європейського Союзу у розвиток можливостей НШСУ для розвитку дистанційного навчання стала передача ліцензій на використання Zoom платформи.

У період карантину НШСУ залучила значну кількість суддів до участі у 17 онлайн заходах, які проводилися експертами проекту ЄС “Право-Justice” та Програми USAID “Нове правосуддя”, Європейською мережею суддівської освіти, Програмою HELP Ради Європи стосовно досвіду та уроків управління судами; дистанційного режиму роботи команди в умовах пандемії, практик судової комунікації в умовах пандемії; особистої безпеки суддів та працівників апарату суду; як не потрапити в пастку інформаційних технологій; порад щодо медіації телефоном; злочинців, які користуються ситуацією COVID-19 тощо.

Деякі приклади результативності міжнародного співробітництва.

- Значний резонанс та зацікавленість суддівської спільноти викликало проведення Національною школою суддів України спільно з *Програмою USAID “Нове правосуддя”* та *Національним суддівським коледжем (США, Ріно)* серії відкритих вебінарів щодо дій судової влади в умовах пандемії для суддів, працівників апарату суду, медіаторів за такою тематикою: *“Роль судді та судового адміністратора в умовах пандемії”*, *“Медіація для суддів та судових адміністраторів”* та *“Усвідомленість та зниження стресу у нинішні непрості часи”*. Спільна робота заклала фундамент для подальшого розвитку взаємодії.

З Програмою USAID “Нове правосуддя” розпочато розробку навчального посібника - путівника для суддів про роботу в умовах пандемії та карантину.

Ведеться підготовка до проведення вебінарів для суддів Вищого антикорупційного суду.

- Ще одним важливим напрямком співпраці з проектом ЄС *“ПРАВО-Justice”* залишається розвиток навчальних програм для суддів-наставників, які опікуються кандидатами на посаду судді під час проходження ними спецпідготовки, так і формування системи наставництва для молодих суддів, які призначатимуться на посади, на початку їх суддівської кар’єри.

У рамках спільної роботи українських суддів, команди НШСУ та європейських експертів розроблено та проведено 2 вебінари для суддів-наставників (коучів) *“Передача суддівського досвіду: методологія та практика”*. Успішному проведенню заходів передувала копітка онлайн робота з розробки матеріалів курсу, запровадження нових інтерактивних методик дистанційного навчання та їх апробації.

У співпраці з проектом ЄС *“ПРАВО-Justice”* за участі експертів Женевського центру демократичного контролю за збройними силами та Громадської організації Ла-Страда Україна розроблено навчальний курс *“Особливості проваджень щодо злочинів, вчинених за ознакою статі”* та підготовлено суддів-тренерів.

- У співпраці з Українсько-канадським проектом *“Підтримка судової реформи”* - в активній фазі проведення тренінгів щодо врегулювання спорів за участі судді в цивільному та господарському судочинстві. Вже проведено 9 тренінгів як очних (до карантину), так і переведених у дистанційну форму. У стадії розробки повноцінний дистанційний курс *“Врегулювання спорів за участю судді”*.

Також завершується розробка навчального курсу для суддів *“Особливості розгляду кримінальних проваджень, пов’язаних із домашнім насильством”*.

- Продовжується активна співпраця НШСУ та *Консультативної місії Європейського Союзу* у проведенні тренінгів для тренерів з актуальних питань арешту майна в діяльності слідчого судді, надання слідчим суддею дозволу на проведення обшуку, огляду, тимчасового доступу до речей і документів, обрання запобіжних заходів в діяльності слідчого судді.
- У рамках *Програми ООН із відновлення та розбудови миру* експертами завершено підготовку програми та матеріалів тренінгу для суддів-тренерів “Формування медіативних навичок”.
- За підтримки проекту Ради Європи “Європейський Союз та Рада Європи працюють разом для підтримки свободи медіа в Україні” розроблено навчальний курс для суддів “Кримінально-правовий захист професійної діяльності журналістів”, який у дистанційному режимі запроваджено у навчальний процес при підготовці суддів на загальнонаціональному рівні та при підготовці суддів у регіональних відділеннях НШСУ. Вже було проведено 5 навчальних заходів.
- Національна школа суддів України у співпраці з *IFES Україна* розпочала розробку нового навчального курсу для суддів окружних і апеляційних адміністративних судів та місцевих загальних як адміністративних судів щодо місцевих виборів в Україні 2020. Проведення тренінгів для тренерів заплановано на II півріччя 2020 року.
- Не менш важливим питанням є питання кіберзлочинності. Участь суддів у навчальних заходах стала можливою завдяки проекту *РЄ та ЄС “CyberEast: Дії щодо кіберзлочинності за кіберстійкість у регіоні Східного партнерства”*.

НШСУ активно працює над підтримкою та розвитком напрямків співробітництва, розширенням зв'язків із міжнародними організаціями, проектами міжнародної технічної допомоги та іноземними закладами суддівської освіти, проводячи переговори та зустрічі з керівниками, уповноваженими представниками та експертами різних організацій, експертними місіями, які займаються моніторингом ефективності використання міжнародної технічної допомоги та формуванням перспективних планів співпраці. За звітний період було проведено більше **30** зустрічей, в тому числі і в режимі онлайн, за участі ректора, проректорів, начальників відділів та провідних фахівців НШСУ, що стосувалися питань взаємодії.

VIII. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

Інформаційне забезпечення діяльності Національної школи суддів України у 1 півріччі 2020 року здійснювалося з урахуванням подальшого розвитку комунікаційних технологій, удосконаленням форм та поглибленням

змісту підготовки суддів, упровадженням сучасних інформаційних технологій у навчальний процес.

Реалізація інформаційної політики НШСУ за цей період обумовлювалася зростанням уваги суспільства та засобів масової інформації до діяльності установи у зв'язку з проведенням спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, підготовки новопризначених суддів Верховного Суду та Вищого антикорупційного суду.

Водночас відбулося суттєве збільшення кількості інформаційних продуктів. Так, за 1 півріччя 2020 року на офіційному сайті Національної школи суддів України було розміщено понад 1 200 інформаційних повідомлень про заходи з підготовки суддів, спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, підготовки працівників апаратів судів, новації в діяльності установи, події за участі керівництва Школи, важливі факти й матеріали щодо суддівської освіти та кваліфікації. Стали постійними рубрики “На допомогу викладачу (тренеру)”, “Щоденник спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді”, “План основних заходів Національної школи суддів України” на поточний тиждень.

У співпраці із засобами масової інформації, зокрема з відомими фаховими юридичними виданнями, НШСУ систематично інформує громадськість про найактуальніші новини суддівської освіти, а також готує цікаві аналітичні матеріали та інтерв'ю на актуальні теми. При тому постійно вдосконалюються форми подачі інформації та модернізуються рубрики вебсторінки Національної школи суддів України, що дозволяє робити новини цікавішими та кориснішими для користувачів.

Варто зазначити, що продовжує розвиватися як альтернативне джерело інформування офіційна сторінка НШСУ в соціальній мережі Facebook, яка дає змогу відстежувати найактуальніші події щодо підготовки суддів. За пів року у Facebook здійснено понад 1 500 дописів. На сьогодні вебсторінка Школи виконує функцію платформи для діалогу з зацікавленими особами, оперативного зворотного зв'язку із читацькою аудиторією, яка нині налічує понад 5,5 тисяч постійних користувачів. Кількість “уподобань” розміщених у соціальній мережі матеріалів вже перевищила 5 тисяч.

Активно розвивається і YouTube-канал НШСУ, де оприлюднюються відеосюжети й телепередачі про діяльність Національної школи суддів України, роботу її керівництва та співробітників відділів. Так, уже традиційними стали онлайнтрансляції окремих навчальних заходів, поступово формується бібліотека навчальних відеоматеріалів та готуються нові ініціативи в цьому напрямі.

Серед перспективних напрямів Національної школи суддів України залишається робота над створенням власного телеканалу, який транслюватиме актуальні тематичні програми та/або інтерв'ю з цікавими особистостями.

Додамо й те, що вже третій рік у центральному офісі Школи успішно функціонує інформаційне табло, яке транслює інформацію про останні події і заходи у сфері суддівської освіти.

ІХ. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ТА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

У першому півріччі 2020 року до початку тимчасового обмеження роботи у зв'язку з карантинними заходами, всі структурні підрозділи установи в місті Києві користувалися програмою електронного документообігу “Канцелярія”, яка дозволяє швидкий доступ до електронних версій документів і здійснення контролю за їх виконанням.

За звітний період у Національній школі суддів України було опрацьовано **3573 документи**, зокрема:

вхідних листів – 921,

вихідних листів – 1272,

доручень ректора, ректорату та проректорів – 8,

вихідних реєстрів – 41,

вхідних реєстрів – 93,

службових записок – 379,

запитів на інформацію та звернень громадян – 52.

За 1 півріччя 2020 року було зареєстровано, перевірено, відредаговано та відформатовано **661 наказ** з основної діяльності та з адміністративно – господарських питань, з яких **245 пройшли правову експертизу** на відповідність їх чинному законодавству.

Перевірено, відредаговано та відформатовано **146 інформацій** для розміщення на вебсайті установи.

На контроль було взято 181 вхідний документ та 172 знято з контролю у зв'язку з виконанням.

З метою забезпечення організаційної діяльності Національної школи суддів України у 1 півріччі 2020 року було розроблено та укладено **105 договорів із господарських питань і 10 додаткових угод до них**.

У 1 півріччі 2020 року було укладено **696 цивільно–правових договорів** про залучення суддів та інших осіб до викладацької діяльності.

Для реалізації спільних проєктів у сфері професійної підготовки та підвищення кваліфікації суддів і працівників апаратів судів, науково–дослідної діяльності, обміну досвідом та інформацією з метою розвитку системи правосуддя України у 1 півріччі 2020 року було укладено **1 меморандум**. У 1 півріччі 2020 року було **проведено 40 засідань тендерного комітету** та складено відповідну кількість протоколів про роботу цього комітету.

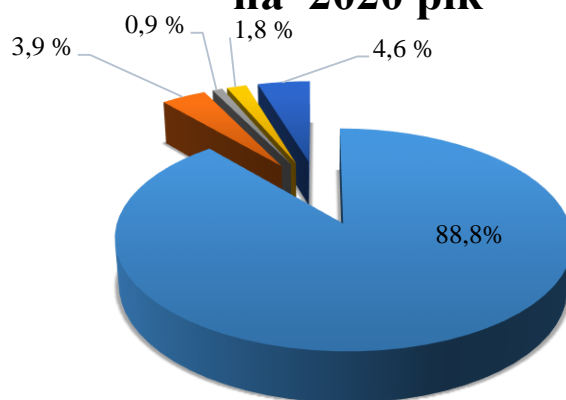
У 1 півріччі 2020 року було проведено 7 тендерних процедур і 55 процедур публічних закупівель через електронну систему “ProZorro”.

У 2020 році для забезпечення діяльності НШСУ Законом України “Про Державний бюджет України на 2020 рік” були виділені кошторисні призначення в розмірі 130 792,1 тис. грн: за загальним фондом – 2 294,2 тис. грн, за спеціальним фондом – 128 497,9 тис. грн.

Зокрема:

оплата праці з нарахуваннями – 116 188,7 тис. грн,
 видатки на товари та послуги – 5 152,0 тис. грн,
 видатки на відрядження – 1 157,2 тис. грн,
 видатки на оплату комунальних послуг – 2 294,2 тис. грн,
 соціальні виплати (стипендія) – 6 000,0 тис. грн,

Бюджет Національної школи суддів України на 2020 рік

■ Оплата праці з нарахуваннями 88,8 % ■ Видатки на товари та послуги 3,9 %
 ■ Видатки на відрядження 0,9 % ■ Комунальні послуги 1,8 %
 ■ Соціальні виплати (стипендія) 4,6%

У межах затверджених асигнувань забезпечено своєчасну оплату праці працівників НШСУ, викладачів та інших осіб, які залучались до науково-викладацької протягом I першого півріччя 2020 року.

Для забезпечення діяльності НШСУ придбано засоби індивідуального захисту, дезінфікуючі речовини для боротьби з COVID-19, сплачено за послуги оренди, зв'язку, комунальні та інші послуги, а також здійснено випуск загальнодержавного науково-практичного та науково-методичного юридичного видання “Слово Національної школи суддів України”.

У червні 2020 року довідками про зміни до кошторису від 11.06.2020 № 98 та від 23.06.2020 № 107 Державною судовою адміністрацією України було зменшено кошторисні призначення на 2020 рік на комунальні послуги в сумі 1 220,4 тис. грн. у зв'язку з тим, що ВККСУ не було прийняте рішення про оголошення добору кандидатів на посаду судді у 2020 році та рішення про направлення до НШСУ кандидатів на посаду судді у 2020 році. Школою не проводилися спеціальна підготовка кандидатів на посаду судді, та не укладалися договори на відшкодування обсягів фактичного споживання комунальних послуг та енергоносіїв з установами в приміщенні яких, мала здійснюватися спеціальна підготовка кандидатів на посаду судді.

Станом на 1 липня 2020 року рахується кредиторська заборгованість у сумі 700,00 грн. У тому числі:

за спеціальним фондом:

КЕКВ 2240 “Оплата послуг (крім комунальних)” за охоронні послуги ПП “Комсервіс Захист” згідно договору від 30.01.2020 № КЗ-033-ПО/4/7-г, акт від 30.06.2020 № 247. Термін сплати 03.07.2020.

Додаток 1
до Інформації про роботу Національної школи суддів України
за 1 півріччя 2020 року

УЗАГАЛЬНЕНІ ДАНІ
ПРО ПІДГОТОВКУ ТА ПЕРІОДИЧНЕ НАВЧАННЯ СУДДІВ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХНЬОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ
У НАЦІОНАЛЬНІЙ ШКОЛІ СУДДІВ УКРАЇНИ
у 1 півріччі 2020 року

№ з/п	Найменування структурних підрозділів	за кошти Державного бюджету					за кошти міжнародних організацій					УСЬОГО
		судді					судді					
		підготовка суддів, у тому числі обраних на адміністративні посади в судах	період. навчання суддів з метою підвищ. рівня їхньої кваліфікації	проведення курсів навчання, визначених кваліф. або дисциплінарним органом, для підвищення кваліфікації суддів, які тимчасово відсторонені від здійснення правосуддя	УСЬОГО	%	підготовка суддів, у тому числі обраних на адміністративні посади в судах	період. навчання суддів з метою підвищ. рівня їхньої кваліфікації	проведення курсів навчання, визначених кваліф. або дисциплінарним органом, для підвищення кваліфікації суддів, які тимчасово відсторонені від здійснення правосуддя	УСЬОГО	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Відділ підготовки суддів	407	368	0	775	91,39	0	73	0	73	8,61	848
2	Дніпровське регіональне відділення	48	299	3	350	96,95	0	11	0	11	3,05	361
3	Львівське регіональне відділення	134	288	0	422	88,28	0	56	0	56	11,72	478
4	Одеське регіональне відділення	87	50	0	137	91,33	0	13	0	13	8,67	150
5	Харківське регіональне відділення	64	130	0	194	83,62	0	38	0	38	16,38	232
6	Чернівецьке регіональне відділення	31	301	0	332	100,00	0	0	0	0	0,00	332
7	УСЬОГО	771	1436	3	2210	92,04	0	191	0	191	7,96	2401

Додаток 2
до Інформації про роботу
Національної школи суддів України
за 1 півріччя 2020 року

УЗАГАЛЬНЕНІ ДАНІ
ПРО ПІДГОТОВКУ ПРАЦІВНИКІВ АПАРАТІВ СУДІВ ТА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХНЬОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ
У НАЦІОНАЛЬНІЙ ШКОЛІ СУДДІВ УКРАЇНИ
ЗА I ПІВРІЧЧЯ 2020 РОКУ

№ з/п	Найменування структурних підрозділів	за кошти Державного бюджету			за кошти міжнародних організацій			УСЬОГО
		підготовка працівн. апаратів судів та підвищення рівня їхньої кваліфікації	УСЬОГО	%	підготовка працівн. апаратів судів та підвищення рівня їхньої кваліфікації	УСЬОГО	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Відділ підготовки працівників апаратів судів	2059	2059	100,0	0	0	0,0	2059
2	Дніпровське регіональне відділення	450	450	100,0	0	0	0,0	450
3	Львівське регіональне відділення	1292	1292	98,0	21	21	2,0	1313
4	Одеське регіональне відділення	979	979	100,0	0	0	0,0	979
5	Харківське регіональне відділення	364	341	96,0	14	14	4,0	378
6	Чернівецьке регіональне відділення	1144	1144	100,0	0	0	0,0	1144
7	ВСЬОГО	6288		99,5	35		0,5	6323